

ปีที่ 1 ฉบับที่ 8 เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2549

คุณธรรม

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม
สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)

ค่ายพัฒนาคุณธรรม

ฉบับนี้เรามาพบกับท่านผู้อ่านเร็วขึ้น อย่าเพิ่งตกใจนะคะ เป็นการยกเครื่องการทำงาน ให้กระฉับกระเฉงขึ้น และต่อไปก็คงจะพบกันทุกต้นเดือนได้อย่างแน่นอน

เล่มนี้นำเสนอเรื่องค่ายพัฒนาคุณธรรม เดิมนั้นเราจากรู้จักการเข้าค่ายลูกเสือของเด็กๆ ค่ายอาสาพัฒนาของนิสิตนักศึกษา ต่อมาก็มีค่ายฤดูร้อนที่เน้นสันถวามการมากกว่าวิชาการ แต่ค่ายพัฒนาคุณธรรมนี่คืออะไรกันแน่ หลายคนอาจตั้งคำถามในใจ

ก็เฉลยกันเลยด้วยเรื่องของค่ายยุวทูตศาสนิกสัมพันธ์सानใจใต้ที่นำเด็กมัธยมจากกรุงเทพฯ ไปทำกิจกรรมที่ชายแดนภาคใต้..น่าตื่นตื้นนะคะ แต่รับรองไม่มีเรื่องหวาดเสียว ต่อด้วยบทสัมภาษณ์ของน้องน้ำฝน ประธานยุวทูตคนเก่งรอบตัวใน **“เด็กไทยใฝ่ดี”** และนำท่านไปสัมผัสความร่มรื่นของวัดปัญญานันทาราม ด้วยการสัมภาษณ์ท่านพระครูสีลวิวัฒนาภิรม ผู้บุกเบิกค่ายพัฒนาคุณธรรมมากกว่า 10 ปี มีเด็กๆ ผ่านมือท่านกว่า 2 แสนคน ท่านทำได้อย่างไร ต้องรีบพลิกไปอ่านแล้วละคะ

ส่วนคอลัมน์อื่น ๆ ก็เข้มข้นเช่นเคย

พบกันใหม่ฉบับหน้าค่ะ

บรรณาธิการ

สารบัญ

ยินดีต้อนรับ	หน้า 2
วาทะประทับใจ	3
พลังคุณธรรม พลังแผ่นดิน	
เรื่องเล่าขำขัน	4
ต่อสายตรง	6
จุดประกาย	8
แง่มุมดีๆ จากเวียดนาม	
ก้าวกระโดดทางการศึกษาที่น่าทึ่ง	
เจาะใจ ขยายผล	11
เมื่อเด็ก 3 ศาสนา จับมือกัน	
ชวนผู้ใหญ่ “รักกันไว้เถิด”	
หนึ่งในร้อย	15
พระครูสีลวิวัฒนาภิรม	
ชีวิตนี้เพื่อค่ายพุทธบุตร-พุทธธรรม	
คุณยายดอกคอม	18
ฝึกจิต-ฝึกใจ	
ปฏิทินคุณธรรม	20
สนุกกับศูนย์คุณธรรม	21
เด็กไทยใฝ่ดี	22
น้องน้ำฝน ประธานยุวทูตศาสนิกสัมพันธ์	
สาวน้อยหน้าใส เก่งรอบตัวที่น่าจับตา	
ทำดีไม่ต้องเตี้ย	24
งานวิจัยของประเทศเวียดนาม	

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

อ.โพบูลย์	วัฒนศิริธรรม
อนราทิพย์	พุ่มทรัพย์
รศ.ดร. อรพรรณ	พรสิมา

กองบรรณาธิการ

อังคณา	เขาวัดพัฒนาพานิช	ประมวล	บุญมา
วิไลวรรณ	ถักไทย	ณัฐกฤตา	หิรัญสุข
ศศิธร	เล็กสุขศรี	สุชาดา	นกออยู่
วิมล	ฉิวอ่อน	ศรวิไล	นวลขาว
ประกอบ	นวลขาว	ศิริวรรณ	ดวงกมลโพบูลย์
สมชาย	มนตรีศรีศักดิ์	วันวิสาข์	รอดเจริญ
พงศธร	ไวเชิงคำ	บดินทร์	วรวสุ
ณัฐบุรณจง	เดชวิริยะชาติ	อนุสรณ์	ปัทมะสังข์
ปรินทร์	บุญเนตร	อมรรัตน์	ธีรสรพรเพชญ
करชิต	ปิตะกา	เอกราช	ญวนมี
พิพัฒน์	เพชรจิโรจน์	วชิราวุธ	ชวงษ์ช้วน
รัตใจ	เป็ยแก้ว	สุขุมาล	มลวิวัลย์

ผู้ออกแบบจัดพิมพ์

บริษัท สไตส์ครีเอทีฟเฮ้าส์ จำกัด
 โทร. 0 2945 8051-6 โทรสาร. 0 2945 8057
 e-mail : stylecreative@yahoo.com

พลังคุณธรรม พลังแผ่นดิน

ดร. สุเมธ ตันติเวชกุล

“

หน้าที่ ในการรักษาแผ่นดินนี้เป็นหน้าที่ของพวกเราทุกคน
ไม่ว่าคนนั้นจะนับถือศาสนาใด จะอยู่ในภูมิภาคไหน จะมีเชื้อชาติใด
ถ้าอยู่บนแผ่นดินนี้จะต้องช่วยกันรักษา
เพราะฉะนั้น...ทะนุถนอมเถอะครับ แผ่นดินนี้
เพราะเป็นหน้าที่ของทุกคน
และเมื่อรวมพลังกันแล้ว มันเป็นพลังจริงๆ
...คุณธรรม นั้นต้องถักทอ ต่อสาย
เชื่อมโยงเป็นตาข่ายหรือเป็นเครือข่าย
ผมอยากใช้คำว่า เป็นตาข่ายของกายและใจ
เป็นการถักทอหุ้มแผ่นดินนี้ไว้ ปกป้องจากภัยอันตรายทั้งปวง
ขอให้ใช้ปัญญาในการดำรงชีวิต ใช้ทุกสิ่งทุกอย่างด้วยความฉลาด
และนึกถึงแต่ประโยชน์สุขของส่วนรวม...

”

*ส่วนหนึ่งจากปาฐกถาพิเศษเนื่องในพิธีเปิดสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ 28 ตุลาคม 2548

6

ดวงใจ

เกิดไก่อ่องค์ราชันย์

เปิดศอกชำระใจผู้ต้องขังทั่วประเทศ

ในบรรดากิจกรรมเฉลิมพระเกียรติวโรกาสทรงครองสิริราชสมบัติครบ 60 ปีนั้น ทุกกิจกรรมล้วนยิ่งใหญ่และทรงคุณค่า แต่มีกิจกรรมหนึ่งที่ยิ่งใหญ่และน่าสนใจยิ่งเพราะให้ความสนใจกับผู้ต้องขังซึ่งเป็นกลุ่มคนที่ไร้อิสรภาพทางกาย แต่กรมราชทัณฑ์กำลังหยิบยื่นอิสรภาพทางใจให้กับผู้ต้องขังถึง 6 หมื่นคนในปีนี้ ด้วยการจัดโครงการเรือนจำเรือนธรรม เพื่อเสริมสร้างชีวิตพอเพียงด้วยธรรมาปฏิบัติให้กับผู้ต้องขังทุกเรือนจำทั่วประเทศ ตั้งแต่เดือนมิถุนายน-สิงหาคม 2549

เปิดตัวโครงการไปแล้วเมื่อวันที่ 2 มิ.ย. 49 ณ ทัดพลสถานหญิงกลางมีผู้ร่วมบวชเนกขัมมะถึงพันคนเศษ และที่เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานครมีผู้ร่วมบวชถึง 400 คน โดยจะทำการปฏิบัติธรรมตามแนวทางมหาสติปัฏฐาน 4 จำนวน 5 วัน 4 คืนและเมื่อวันที่ 9 มิ.ย. 49 เวลา 09.00 น.เจ้าหน้าที่และผู้ต้องขัง 166,660 คน ทั่วประเทศ ก็ร่วมบำเพ็ญจิตตภาวนาถวายเป็นพระราชกุศลโดยพร้อมเพรียงกัน

ผู้ที่ประสงค์ร่วมสร้างทานบารมีด้วยการบริจาคชุดขาวให้ผู้ต้องขัง ติดต่อได้ที่เรือนจำทุกแห่งหรือสว่นพัฒนาจิตใจ โทร 0 2967 2222 ต่อ 538

ปฏิรูปสื่อธรรมะแนวใหม่ แนวคิดหลวงพ่อเอื้อแห่งวัดมหาธาตุ

ในบรรดาสื่อธรรมะในปัจจุบันที่เห็นดาษดื่น ไม่ว่าจะ เป็นเทพธรรมะจากบรรดาวิปัสณาจารย์

ท่านคือพระครูธรรมธร ดร.เอื้อ สุขุมมปาโล หรือที่ผู้ใกล้ชิดเรียกว่าหลวงปู่เอื้อ แม้ว่าท่านจะต้องทำหน้าที่เลขานุการวัดนวมินทราชูทิศ นครบอสตัน และเป็นพระธรรมทูตสายต่างประเทศ สหรัฐอเมริกา ท่านก็ยังสละเวลาปีละหลายเดือนในเมืองไทยเพื่อทำเพลงธรรมะอย่างมีจุดเห็นตเห็นน้อย บางเพลงอย่าง **“อนาคตของชาติ”** ที่มีท่วงทำนองสนุกสนาน ท่านก็อยากจะให้โรงเรียนทั้งหลายเอาไปเปิดให้เด็กเต้นแอโรบิคแทนเพลงที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ซึ่งจะเสริมสร้างจิตสำนึกที่ดีให้แก่เด็กๆไปด้วย

หากโรงเรียนหรือผู้ใดสนใจ ติดต่อขอซื้อได้ที่ร้านค้าของวัดมหาธาตุ ท่าพระจันทร์ เพียงแห่งเดียว หรือติดต่อโดยตรงที่ 0 2222 4169 รายได้ทั้งหมดก็เพื่อใช้ในการทำเพลงธรรมะชุดต่อไปนั่นเอง

หลากหลายสำนัก ซีดีบทสวดมนต์ หรือแม้แต่บทธรรมะล้วนแต่เสริมสร้างความสงบ สว่าง สะอาดในจิตใจ แต่บัดนี้ ได้เกิดสื่อธรรมะแนวใหม่จากการทุ่มเทของพระหนุ่มที่ปราดเปรื่องด้านเทคโนโลยี ทุ่มเทเวลาเพื่อผลิตเพลงธรรมะจากเครื่องมือที่ท่านสร้างขึ้นเองด้วยเงินทุนอันจำกัด เป็นเพลงธรรมะที่สนุกสนานในท่วงทำนองและหนักแน่นในเนื้อหากว่า 200 เพลง ทำเป็นอัลบั้มมากถึง 26 รายการ

กำลังใจจากเด็ก ๆ ที่สนใจ สื่อคุณธรรม

นี่คือส่วนหนึ่งของกำลังใจจากเด็ก ๆ ที่มีเข้ามาถึงทีมงานของคุณย
คุณธรรมและเชื่อว่าจะมีน้องๆ ที่สนใจในกิจกรรมของคุณยคุณธรรมติดต่อ
เข้ามาเรื่อยๆ ซึ่งน้องสารสินก็คงจะได้รับหนังสือที่ทางศูนย์ส่งไปให้
เรียบร้อยแล้ว

เรียน ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม
กระผมนายสารสิน ปันดี ประธานนักเรียนโรงเรียน
ห้างฉัตรวิทยา จ.ลำปาง กระผมได้อ่านหนังสือนิทาน
คุณธรรม เรื่องสัตว์ประหลาดของอารี เด็กชายขี้ตุ้และ
วันแห่งความรัก มีความรู้สึกว่าเป็นนิทานที่สอนใจเด็กๆและ
เยาวชน ได้ดีมากครับ มีแนวคิดแฝงเกร็ดคุณธรรม แถมมี
ภาพประกอบน่าสนใจ ขวนอ่านมาก ๆ ครับ

กระผมคิดว่าถ้าเพื่อนนักเรียนได้อ่าน คงจะเป็นคนที่มี
คุณธรรมมากยิ่งขึ้น ผมจึงอยากเรียนขอหนังสือนิทาน
คุณธรรมจากท่าน เพื่อนำไปเผยแพร่แก่นักเรียนในโรงเรียน
ที่ผมเป็นประธานนักเรียน ซึ่งมีกิจกรรมมากมายที่ต้องจัดขึ้น
จึงเรียนขอหนังสือไปแจกจ่ายแก่นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม
ต่าง ๆ ซึ่งผมคิดว่าหนังสือชุดนี้จะเป็นประโยชน์อย่างมาก
แก่นักเรียนในการส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม
แก่นักเรียน โดยเฉพาะเรื่อง “วันแห่งความรัก” เป็นนิทาน
สอนใจวัยรุ่นในระดับมัธยมได้เป็นอย่างดี...

และหากท่านกรุณา ผมเรียนขอหนังสือ “คู่มือรักพ่อแม่”
มา ณ โอกาสนี้ด้วย เพื่อนำไปแจกจ่ายให้นักเรียนนำไปปฏิบัติ
ทำตนให้เป็นประโยชน์ เป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ และเป็น
แนวทางในการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ภายในครอบครัว
สังคมและประเทศชาติ

กระผมได้หนังสือเหล่านี้มาจาก โครงการยุวชน
ประชาธิปไตย รุ่นที่ 1/2549 เมื่อวันที่ 26 เมษายน 2549

ด้วยความเคารพและนับถือ
(นายสารสิน ปันดี)
โรงเรียนห้างฉัตรวิทยา จังหวัดลำปาง

คือค่ายคน

โดยท่านจันทร์

นกบิน ข้างเคียง เรียงแถว
มดเดิน เป็นแนว ถนนถนัด
โคเค็ลื้อน ตามฝูง โคเคื่องครัด
ควายเดิน เลาะลัด ตามควาย

มนุษย์ นางนาย ขยายขยัน
เผยแพร์ เผ่าพันธุ์ ขยันขยาย
ถ้าไร่ ระเบียบ ไร่แบบแยกคาย
ก็น่าอาย ยิ่งกว่าสัตว์ ในปฐพี

ใครขี้บรด ร้อนรน ถนนหลวง
นำเป็นห่วง อุบัติเหตุ เปรตผี
กฎเกณฑ์ กติกา บรรดามี
ใครขี้ยำ ขี้ขายขี้ แหกยับ ?

ค่อยเป็น ค่อยไป หัวใจโปร่ง
เล่นโล่ง เหลียวแล แน่ตระหนักรู้
รู้เคารพ กฎจราจร รู้ผ่อนพัก
หยุดยักษ์ กินคน ทุกหนทาง

พองเรา ร่วมโลก โศกสุข
ในคุก สังคมครอบ รอบข้าง
ร่วมเรือน แรมรอน นอนค้าง
ถึงครา อุษาสาบ ก็ต่างไป

ตามกรรม ธรรมดา ประสาสัตว์
ตามถนัด สะสม บ่มนิสัย
ตามรอย เรื่องราว อันยาวไกล
ตามใคร ตามมัน เท่านั้นเอง

เข้าค่าย คุณธรรม ลีล้ำค่า
ฝึกจริต ชีวิตชีวา ลึกล้ำแก่ง
แข่งขัน วันคืน ลีครั้นเครง
รู้เคร่ง รู้คลาย ณ ค่ายคน

ศูนย์การเรียนรู้ศิลปะครบถ้วนแบบ เรียนธรรมะผ่านงานศิลป์ที่วัดชลประทานฯ

ภายในเดือนมิถุนายน 2549 นี้ กรุงเทพฯ จะมีศูนย์การเรียนรู้แห่งใหม่ที่มีเอกลักษณ์เป็นของตัวเองไม่เหมือนใคร ที่วัดชลประทานรังสฤษฎ์ จังหวัดนนทบุรี ด้วยการเสริมหนุนจากศูนย์คุณธรรม ศูนย์แห่งนี้จะเป็นการบูรณาการวิธีการสอนด้านศิลปะและธรรมะผสมผสานกัน

จากความมุ่งมั่นทุ่มเทของพระมหาสมโชค อธิธมฺโม พระหนุ่มที่มีความสามารถด้านงานศิลปะวาดรูปแนวธรรมะ และต้องการสร้างสรรค์ศูนย์การเรียนรู้ที่เป็นทั้งห้องเรียนด้านศิลปะและการสอดแทรกภูมิธรรมตามสมควร ศูนย์ศิลปะธรรมต้นแบบจึงเกิดขึ้น ซึ่งที่นี่จะมีทั้งห้องเรียนศิลปะที่สอนด้วยคณาจารย์ที่มีความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ และส่วนแสดงภาพ โดยใช้พื้นที่ของโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์มาปรับปรุงใหม่ คาดว่าภายใน

เดือนกันยายนปีนี้ จะรองรับนักเรียนเข้าเรียนได้ถึง 600 คน มีภาพศิลปะธรรมที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอน เพื่อใช้เผยแพร่ได้ไม่น้อยกว่า 1,600 ภาพ

และศูนย์แห่งนี้จะกลายเป็นสถานที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ของผู้สนใจงานด้านศิลปะธรรมที่น่าสนใจอีกแห่งหนึ่งอย่างแน่นอน

อบคกรภาคิฎฐานโรเบเรียนลัทยาไส ต่่าบที่บการเรียนการสอนในฝัน

เมื่อวันที่ 30-31 พฤษภาคม 2549 ศูนย์คุณธรรมได้พาองค์กรภาคีซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการเร่งสร้างคุณลักษณะที่ดีของเด็กและเยาวชนไทย ไปศึกษาดูงาน ณ โรงเรียนลัทยาไส จ. ลพบุรี ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ก่อตั้งขึ้นโดยมูลนิธิลัทยาไส ภายใต้การนำของ ดร.อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา โดยในคืนวันที่ 30 พ.ค. ก็มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในห้อง

ผู้บริหารการศึกษาด้วยกัน และเช้ามีดวันที่ 31 พ.ค. ก็ต้องรีบตื่นแต่ตีสี่ เพื่อเข้าเยี่ยมชมกิจกรรมของเด็ก ๆ ที่โรงเรียนลัทยาไสซึ่งเริ่มสวดมนต์ทำสมาธิกันตั้งแต่ 05.30 น. ของทุกวัน

โรงเรียนนี้น่าจะเรียกว่าเป็นต้นแบบโรงเรียนในฝันเพราะนำเอากระบวนการเรียนการสอนแบบบูรณาการมาใช้อย่างสมบูรณ์แบบ เริ่มจากผู้สอนที่เข้าใจปรัชญานี้อย่างถ่องแท้ ผู้เรียนที่

ถูกจัดสภาพแวดล้อมให้มีความสุขกับธรรมชาติ แมกไม้ ป่าเขา กินมังสวิรัตืทุกมือ ช่วยตัวเองได้ทุกเรื่อง ไม่ใช่เงินแต่ก็ไม่ห่างเหินเทคโนโลยี ภาษาอังกฤษอยู่ในเกณฑ์ดี สอบเข้ามหาวิทยาลัยได้ทุกคน และที่สำคัญต้องเป็นคนดีก่อน **ท่านอาจารย์ ดร. อาจอง** เป็นที่รักของเด็กทุกคน และให้ข้อมูลแก่คณะผู้เยี่ยมชมอย่างเต็มที่ เป็นที่ประทับใจและต่างทิ้งในสิ่งที่ได้รับรู้กันถ้วนหน้า

ค่ายเสริมสร้างคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติ เริ่มขับเคลื่อนพร้อมกันทั่วประเทศ

เมื่อ 26-27 พ.ค. ที่ผ่านมา ผู้บริหาร
เขตการศึกษาและคณะครูอาจารย์จาก
โรงเรียนที่เป็นเครือข่ายศูนย์การเรียนรู้
วิถีพุทธเพื่อพัฒนาคุณธรรมน้อมนำชีวิต
ที่มี**พระชิต สิริวิชัย**และคณะเป็น
ผู้ดำเนินโครงการโดยการเสริมหนุน
จากศูนย์คุณธรรม ได้จัดสัมมนาเพื่อ
แลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวคิด รูปแบบ
และประสบการณ์ด้านกิจกรรมเสริม
สร้างคุณธรรมในสถานศึกษา โดยใช้
เครื่องมือที่เรียกว่า KM หรือการ
จัดการความรู้ซึ่งได้รับความร่วมมือจาก
คณะวิทยากรจากสถาบันการจัดการ
ความรู้เพื่อสังคม (สคส.) มาแนะนำ
กระบวนการซึ่งทำให้แต่ละท่านได้รับรู้
สิ่งดี ๆ ของโรงเรียนอื่น ๆ ในเครือข่าย

อย่างกว้างขวาง

นอกจากนั้นยังได้รับฟังกรณี
ตัวอย่างของโรงเรียนแม่จ้อง ซึ่งเป็น
สถานศึกษาส่งเสริมคุณธรรมชนะเลิศ
ระดับประเทศ จากนายสนธิชัย สมเกต
ผู้อำนวยการโรงเรียน การบรรยายของ
พระครูอุดมธรรมวาทิ ผู้เป็นปรมาจารย์
แห่งการจัดค่ายเสริมสร้างคุณธรรม
ตลอดจนพระชิตและคณะได้แนะนำ
และสาธิตรูปแบบกิจกรรมสำหรับค่าย
เสริมสร้างคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติ
จนทำให้คณะผู้ร่วมสัมมนาทุกราย
ได้เครื่องมือดี ๆ สำหรับไปขยายผล
ในการสร้างโรงเรียนของตนให้เป็น
ศูนย์การเรียนรู้วิถีพุทธที่มีคุณภาพต่อไป

ผู้นำเครือข่าย คุณธรรมภาคอีสาน ติวเข้มก่อนดูงาน มูลนิธิอภัยภูฏา

เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมเบื้องต้นให้รับรู้รับทราบและฝึกฝนตนเอง
ตามแนวทางของสถาบันฝึกอบรมผู้นำ ซึ่งนับเป็นรุ่นพิเศษอีกรุ่นหนึ่ง
ผู้รับการอบรมจะได้รับการอบรมแนวใหม่ ที่ไม่ใช่ฟังการบรรยาย
เพียงอย่างเดียว แต่จะมีกิจกรรมหลากหลายตั้งแต่ตื่นจนกระทั่งหลับ
ไม่ว่าจะเป็นการจัดที่หลับนอน การทานอาหาร การล้างจาน การขึ้นเขา
เข้าถ้ำ โดยเน้นหลักสูตรให้เป็นเรื่องการบริหารโครงการ และการ

เมื่อวันที่ 24-28 พ.ค.
ที่ผ่านมา ศูนย์คุณธรรมจัด
อบรมตามโครงการพัฒนา
ศักยภาพผู้นำเครือข่ายคุณธรรม
ภาคอีสานแก่ผู้นำเครือข่าย
จำนวน 40 คน ที่สถาบันฝึกอ
บรมผู้นำจังหวัดกาญจนบุรี

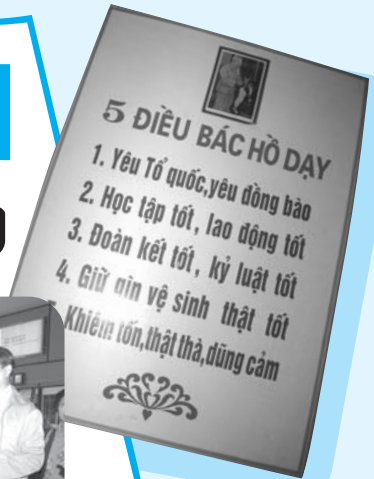
บริหารการเงินชุมชน รวมถึงการทำ
บัญชีการเงินที่ถูกต้องเพื่อนำไปใช้ได้
จริงในชุมชน

หลังจากเสร็จการอบรมในครั้งนี
กลุ่มผู้นำเครือข่ายทุกคนจะได้เข้า
ร่วมการศึกษาดูงานมูลนิธิพุทธอภัยภู
ฏาในประเทศไทยในวันที่ 11-12 มิ.ย. 49
และเดินทางไปศึกษาดูงานมูลนิธิ
พุทธอภัยภูฏา ประเทศไต้หวันในวันที่
21-25 มิ.ย.49 ซึ่งจะเป็นประโยชน์
อย่างยิ่งในการเสริมสร้างความเข้มแข็ง
ให้กับเครือข่ายคุณธรรมภาคอีสาน
ต่อไป

แม่มุมนัก ๆ จากเวียดนาม ก้าวกระโดดทางการศึกษาที่น่าทึ่ง

ได้รับความ
ประทับใจกัน
อย่างมากสำหรับ
คณะศึกษาดูงาน
การส่งเสริมคุณ
ธรรมของประเทศ

สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ในระหว่างวันที่ 10-13 พฤษภาคม 2549 ซึ่งงานนี้จัดขึ้นโดยศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม (ศูนย์คุณธรรม) มีผู้ร่วมเดินทางไปกับคณะทั้งสิ้น 35 คน โดยมีนายไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม ประธานคณะกรรมการศูนย์คุณธรรมเป็นหัวหน้าคณะ

ผู้ร่วมเดินทางไปในครั้งนี้ อาทิ พระมหาพวงศันรินทร์ วิฑูว์โส จากวัดสุทัศนเทพวราราม ดร.รุ่ง แก้วแดง รักษาการรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ศาสตราจารย์ สุมณ อมรวิวัฒน์ ศาสตราจารย์นายแพทย์วิจารณ์ พานิช นางมณฑนา คังชะกะฤษณ์ นายวินัย รอดจ่าย นายแพทย์ อำพล จินดาวัฒนะและบุคคลอื่นๆ จากหลากหลายองค์กรที่เกี่ยวข้องโดยตรงหรือโดยอ้อมกับการศึกษาและพัฒนาคน

สถานที่ที่ไปศึกษาดูงานในครั้งนี้ประกอบไปด้วย โรงเรียนประถมศึกษา 2 แห่งและมหาวิทยาลัย 1 แห่งที่อยู่ใกล้กรุงฮานอยอันเป็นนครหลวง และเมืองฮาลอง เวียดนามเป็นประเทศสังคมนิยม เพิ่งจะเปิดประเทศในปี 2529 หรือประมาณ 20 ปีที่ผ่านมาเอง

โรงเรียนประถมกับคุณธรรม 5 ข้อ

โรงเรียนประถมศึกษาที่คณะดูงานเป็นที่แรกคือโรงเรียน อานเิ่ง (An Doung) ซึ่งโรงเรียนในประเทศนี้จะเปิดเรียนในวันที่ 5 กันยายนของทุกปี และปิดเทอมกลาง

เดือนพฤษภาคม ดังนั้นการที่โรงเรียนอานเิ่งต้องต้อนรับคณะจากไทย จึงเป็นเรื่องที่ใหญ่มาก ต้องมีการเลื่อนสอบโรงเรียนนี้จะสอนชั้นประถม และมีมัธยม เป็นโรงเรียนคุณภาพ

ปานกลาง นักเรียนประถมมีอายุระหว่าง 6-11 ปี โรงเรียนนี้จะเรียนสัปดาห์ละ 6 วัน หยุดวันอาทิตย์ แต่ละวันจะเรียนครึ่งวันเช้า ตอนบ่ายปล่อยให้เด็กนักเรียนกลับไปกินข้าวเที่ยงและช่วยเหลืองานที่บ้าน โรงเรียนนี้เปิดตั้งแต่ปี 2504 เดิมมี 10 ห้องเรียน ปัจจุบันมี 40 ห้อง ชั้นประถม 1-5 มี 16 ห้องเรียน มีนักเรียน 600 คนจัดว่าเป็นโรงเรียนดีเด่น

การเรียนของนักเรียนจะเน้นเรียนคุณธรรมก่อนเรียนวิชาการ นักเรียนทุกคนต้องเรียนคุณธรรม 5 อย่างตามคำสอนของท่านโฮจิมินห์ได้แก่ 1. รักษาชาติ รักประชาชน 2. เรียนดี ทำงานดี 3. สามัคคี มีวินัย 4. รักษาอนามัยดี 5. ถ่อมตน ซื่อสัตย์ กล้าหาญ

วิธีการสอนคุณธรรม 5 ข้อนั้น ครูจะสอดแทรกในวรรณคดีหรือวัฒนธรรม พาไปที่สถานศึกษาสถานที่นั้นและสอนให้รักชาติ มีสมาธิส่งเสริมการเรียนและวัฒนธรรมในระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอและระดับโรงเรียนโดยผู้ปกครองตั้งขึ้นมาดูแลนักเรียนเรียนดีแต่ฐานะยากจนหรือที่พ่อแม่เสียชีวิตในสงคราม โรงเรียนนี้สมาธิผู้ปกครองนอกจากจะช่วยเหลือเด็กยากจนแล้ว ยังส่งเสริมครูสอนเก่ง โดยการให้รางวัล โดยสมาคมจะทำกันเองไม่เกี่ยวกับโรงเรียน

การเรียนนั้นปีหนึ่งจะมีสองภาคเรียน นักเรียนจะเริ่มเรียนภาษาที่สองในชั้นประถมปีที่ 3 สำหรับการสอบจะมี

การสอบภายในโรงเรียนเทอมละครั้ง และการสอบภายนอกโดยมีศึกษาธิการอำเภอเป็นผู้จัดปีละครั้ง โดยนักเรียนเก่งที่สุดในชนบทจะอยู่ในภาคกลาง และจะมีการคัดเลือกเด็กเก่งพิเศษ ไปทำการสอนพิเศษ เด็กที่มีผ้าพันคอแดงถือเป็นสมาชิกอนุชน ได้แก่นักเรียนชั้น ป.3 ที่เรียนดี ประพฤติดี จะได้รับในวันสำคัญเช่น วันชาติ วันเกิดประธานาธิบดี การประเมินผลเด็กนั้น ครูจะเน้นคุณธรรม มากกว่าความสามารถ ซึ่งในโรงเรียนครูเปรียบเสมือนแม่ นักเรียนไปโรงเรียนเหมือนไปอยู่บ้าน

“

นักเรียนทุกคนต้องเรียนคุณธรรม 5 อย่าง
ตามคำสอนของท่านโฮจิมินห์ได้แก่

1. รักชาติ รักประชาชน
2. เรียนดี ทำงานดี
3. สามัคคี มีวินัย
4. รักเอกราช
5. ก่อมน ชี้อภัย กล้าหาญ

”

ครูอาชีพที่ได้รับการนับถือสูงสุด

ครูเป็นเหมือนข้าราชการทั่วไป 2 ปีเงินเดือนขึ้น 1 ขั้น แม้เงินเดือนครูค่อนข้างต่ำ (เมื่อเทียบกับเมืองไทย) แต่สูงอันดับสองรองจากทหาร และเท่ากับแพทย์ ครูเป็นอาชีพที่คนนับถือมากที่สุดมากกว่าแพทย์อีก ในวันที่ 20 พฤษภาคมของทุกปีเป็นวันครู เด็กนักเรียนและพ่อแม่ผู้ปกครองจะเอาดอกไม้ไปไหว้ครู และพ่อแม่จะเอาเงินใส่ซองไปให้ครู ซึ่งเงินเดือนของครูในเวียดนามนั้นประมาณ 2 ล้านดอง (5,000 บาท)

ในฮานอยร้อยละ 50 ของครู จะได้รับเหรียญดีเด่นจากกระทรวงศึกษาธิการ ครูดีเด่นต้องทำงานไม่น้อยกว่า 20 ปี จึงจะได้เป็นครูดีเด่นของกระทรวงศึกษาธิการ การเรียนการสอนของโรงเรียนนี้อยู่ในระดับแนวหน้าของกรุงฮานอย ครูร้อยละ 60 ของที่นี่สอนเก่ง นักเรียนร้อยละ 70 เป็นนักเรียนเก่ง

หลักการที่สำคัญคือ ผู้บริหารรัฐจัดแข่งจุดอ่อนของครูแต่ละคนดี และจะมีการเอาจุดดีมาแลกเปลี่ยนกัน มีแผนพัฒนาครูยื่นต่อศึกษาธิการอำเภอตอนต้นปี ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการจะตรวจดูชั้นเรียนเป็นประจำ สุดสัปดาห์ครูจะมาสรุปการเรียนการสอนร่วมกัน ครูที่สอนดีจะได้รับคำชมเชย หรือถ้ามีปัญหาที่แก้ไขทันที มีการประสานงานกับผู้ปกครอง ชุมชนมีกลุ่มพัฒนาการศึกษา ในระดับเขต

อำเภอ โรงเรียนขอความร่วมมือจากกลุ่มได้

ในการปกครองดูแลนักเรียน ครูดูแลนักเรียนเหมือนลูก ช่วยแก้ไขปัญหา เมื่อทำความดีครูก็ได้รับรางวัลจากโรงเรียนและจากกลุ่มผู้ปกครองด้วย โดยรางวัลส่วนใหญ่จะเน้นการยกย่อง ไม่ใช่รางวัลที่เป็นสิ่งของราคาแพง ครูส่วนใหญ่จะเป็นคนรักการสอนและเรียนรู้จากครูที่รู้ดีกว่า

มหาวิทยาลัยที่เน้นคุณธรรมมากกว่าความรู้

สถานศึกษาที่คณะศึกษาดูงานไปเยี่ยมชมอีกแห่งหนึ่งคือ มหาวิทยาลัยแห่งชาติฮานอยโดยทางมหาวิทยาลัยให้การต้อนรับที่คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ คณะนี้เปิดทำการสอนเมื่อปี 2536 สอน 5 ภาษาคือ จีน ญี่ปุ่น เกาหลี อินเดีย และเอเชียอาคเนย์ นักเรียนต้องเรียนภาษาเป็นเวลา 1,200 ชั่วโมงสำหรับ 2 ภาษา เช่นแผนกเอเชียอาคเนย์ ต้องเรียนภาษาอังกฤษ และไทยหรือมาเลย์

เมื่อเรียนจบจากคณะนี้ก็มีโอกาสทำงานกระทรวงการต่างประเทศ ตำรวจ สถาบันวิจัย ได้เงินเดือนประมาณ 200-300 เหรียญสหรัฐ หรือถ้าทำงานบริษัทต่างประเทศก็จะมีเงินเดือนสูงกว่านี้ บางคนไปเรียนต่อปริญญาโทในประเทศไทย หรือไปสอนภาษาเวียดนามในประเทศไทย คณะนี้รับนักศึกษาที่มีคะแนนสูงสุดใหม่มหาวิทยาลัย เพราะจบออกไปแล้วมีงานดี รับนักศึกษาเพียง 100 คน แต่นักเรียนมาสอบหลายพันคน

คณะนี้มีความสัมพันธ์เกือบทั่วโลก กับมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงที่จีน เกาหลี ญี่ปุ่นและไทย โดยการแลกเปลี่ยนอาจารย์ นักศึกษา และวิจัยร่วมกัน มีนักศึกษาได้รับทุนมากที่สุดใหม่มหาวิทยาลัยนี้

ระดับมหาวิทยาลัยความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษาและครอบครัวต่างกันเพราะนักศึกษามาจากทั่วประเทศ มหาวิทยาลัยจึงมีความสัมพันธ์กับครอบครัวโดยรายงานการเรียน และความประพฤติแก่ครอบครัวทุกเทอม

ปรัชญาของมหาวิทยาลัยนี้ เรียนเก่งแต่ไม่มีคุณธรรมใช้ไม่ได้ เขาถือว่าขนบธรรมเนียมประเพณีของเอเชียตีในด้านคุณธรรมอยู่แล้ว แต่ยุโรปเข้ามาทำให้เปลี่ยนแปลงไป

ต้องช่วยกันรักษาไว้ให้ดี

การศึกษาในมหาวิทยาลัยของเวียดนาม จึงเน้นคุณธรรมมากกว่าความรู้ โดยคะแนนด้านคุณธรรมจะคิดเป็นร้อยละ 60 คะแนนความรู้เพียงร้อยละ 40 ท่านโฮจิมินห์กล่าวว่า คนมีความรู้มากแต่คุณธรรมไม่ดีใช้ไม่ได้ คนคุณธรรมดีแต่ความรู้น้อยทำอะไรยาก จึงต้องมีทั้งสองอย่าง คะแนนคุณธรรมดูจากกิจกรรมที่หลากหลายมาก เช่น ช่วยปิดเทอมนักศึกษาไปอาสาช่วยคนอื่น เช่นสอนเด็กในชนบท เด็กยากจน ช่วยคนพิการ ช่วยนักเรียนที่มาสอบที่ฮานอย ช่วยตำรวจจราจร รวมถึงกิจกรรมรักษาสีสิ่งแวดล้อมในเมือง เป็นต้น เรียกว่า **กลุ่มเยาวชนอาสาสมัคร**

“

รัฐบาลเวียดนามให้ความสำคัญกับ

การพัฒนาการศึกษาของเยาวชนในอันดับสูงสุด

จับงบประมาณให้มากเป็นพิเศษ ครูได้รับการสนับสนุน

จากรัฐบาลเป็นอย่างมาก

”

สมาชิกพรรค คือผู้มีเกียรติยิ่งใหญ่ในสังคม

พรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามนั้นขยายสมาชิกอยู่ตลอดเวลา เพราะอนาคตของประเทศอยู่ที่เยาวชน ดังนั้นคนที่มีความรู้ดี คุณธรรมดี ประพฤติดี จะได้รับเลือกเป็นสมาชิกพรรค นักเรียนนักศึกษาจะแข่งกันเพื่อเป็นสมาชิกพรรค สำหรับนักศึกษาที่มีความดี 3 ประการดังกล่าว จะได้รับการยกย่อง พ่อสิ้นเทอมก็มีการคัดเลือกด้านคุณธรรมของนักศึกษา

กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มเยาวชน ล้วนเป็นการจัดตั้งของพรรคคอมมิวนิสต์ในหลากหลายระดับ แม้แต่ในบริษัทเอกชนก็มีการจัดตั้งกลุ่มขึ้นมา โดยอยู่ใต้การดูแลของพรรค

คนที่ไม่ได้เป็นสมาชิกพรรค จะเป็นผู้บริหารได้แค่ตำแหน่งรองๆ เท่านั้น ไม่สามารถขึ้นถึงระดับสูงสุดได้ สมาชิกพรรคต้องเป็นทั้งคนดีและคนเก่ง นักศึกษา 100 คน คัดเลือกเข้ามาเป็นสมาชิกพรรคได้เพียง 2-3 คนเท่านั้น แรงจูงใจในการเข้าเป็นสมาชิกพรรคในปัจจุบันก็คือการถือเป็นผู้เกียรติยิ่งใหญ่ พ่อแม่ดีใจ เพราะสมาชิกพรรคทุกคนต้องทำตัวเป็นแบบอย่างว่าเป็นคนเก่งและดี จึงจะมีโอกาสเป็นผู้ปกครองของหน่วยงานได้

บทสรุป-การศึกษา คือความสำคัญอันดับหนึ่ง

ในภาพรวมของการศึกษาดูงานของคณะจากไทยในครั้งนี้ จะเห็นได้ว่า รัฐบาลเวียดนามให้ความสำคัญกับ

การพัฒนาการศึกษาของเยาวชนในอันดับสูงสุดจัดงบประมาณให้มากเป็นพิเศษ ครูได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลเป็นอย่างมาก มีการจัดการศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยให้ผู้ต้องการมีอาชีพครูโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ เงินเดือนครูสูงเป็นอันดับสองรองจากทหาร ครูได้รับการนับถือและมีสถานะทางสังคมสูง

ครูโดยเฉพาะในชั้นประถม มองตัวเองเป็นครูและผู้ปกครองคนที่สองของนักเรียน โรงเรียนจึงถือเสมือนบ้านแห่งที่สองของนักเรียน และมีความร่วมมือกันดีมาก ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน การศึกษาในเวียดนามมีเข้มมุ่งอยู่ที่อุดมการณ์ 5 ข้อของโฮจิมินห์ การศึกษาของเวียดนามเน้นการมีคุณธรรมและความประพฤติดีเป็นอันดับต้น มีการให้รางวัลครูที่ทำหน้าที่ได้ดีเช่นเดียวกัน ทั้งครูและนักเรียนเน้นเขียนหนังสือแบบคัดตัวบรรจงเป็นหลัก นักเรียนที่ได้ผ้าพันคอสีแดงจะได้รับการดูแลเป็นพิเศษ

อย่างไรก็ตามพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามมีบทบาทสำคัญมากในการบริหารประเทศ รวมถึงการบริหารการศึกษา ซึ่งถือเป็นส่วนสำคัญของการพัฒนาชาติด้วยการพัฒนาคนทั้งในด้านคุณธรรม ความสามารถ และการมีสุขภาพแข็งแรง ทำให้การพัฒนาประเทศก้าวหน้าทันอารยประเทศทั่วโลก

*เรียบเรียงจากบันทึกการเดินทางของอาจารย์ไพฑูริย์ วัฒนศิริธรรม และศาสตราจารย์นายแพทย์วิจารณ์ พานิช

เมื่อ เด็ก 3 ศาสนา จับมือกัน ชวนผู้ใหญ่ “รักกันไว้เถิด”

“รักกันไว้เถิด เราเกิดร่วมแดนไทย
จะเกิดชาติไหน ก็ไทยด้วยกัน... เชื้อ
สายประเพณี ไม่มีขีดกัน เกิดได้ร่วม
ไทยนั้น ปวงชนทุกคนคือไทย” เสียง
ร้องของเด็กๆ มัธยมจาก 3 ศาสนาที่
จับมือกันจำนวน 26 คน ประกอบ
รีวิวกีฬา คิดขึ้นเองเพียงข้ามคืน
สร้างความประทับใจให้กับคณะ
ข้าราชการผู้ใหญ่จากจังหวัดสตูลและ
คณะครูอาจารย์รวมถึงน้อง ๆ เด็ก
มัธยมจากพื้นที่ภาคใต้อีก 54 คน
เหมือนจะประกาศให้ผู้ใหญ่ในบ้าน
เมืองนี้รับรู้ถึงเวลาที่พวกเราต้อง
“รักกันไว้เถิด”

ในที่สุดกิจกรรม 8 วัน 7 คืน จาก
25 เม.ย.-2 พ.ค. 2549 ของโครงการ
ยุวทูตศาสนิกสัมพันธ์สานใจใต้ก็ผ่าน
พ้นไปด้วยรอยยิ้มแห่งมิตรภาพของ
เด็ก ๆ ต่างศาสนาและความใส่ใจ
ของผู้ใหญ่ ที่ลุ้นระทึกให้ทุกอย่าง
ผ่านไปด้วยเรียบร้อย เพราะเป็น
ครั้งแรกที่มีการนำเด็กๆ 3 ศาสนา
จากเมืองหลวง ลงมาทำกิจกรรม
สานสัมพันธ์กันถึงชายแดนภาคใต้ที่
ระอุด้วยข่าวแฉลบ

ดิวงค์เพิ่มเติมที่ แต่ทุกคนก็ใจสู้

กิจกรรมหลัก ๆ ที่เด็ก ๆ ทั้ง 26 คน
ต้องรับบทหนักที่อุทยานแห่งชาติ
ทะเลบัน จ. สตูล ก็คือการถูกดิวงค์
ภายในเวลา 3 วันเพื่อให้เป็นที่เลื่อง
ในกิจกรรมกลุ่มแก่เพื่อน ๆ วัยเดียวกัน
จากพื้นที่ภาคใต้ ซึ่งรวมถึงการเตรียม
งานวันเปิดค่าย ปิดค่าย เทคแคร์
ดูแลเพื่อนๆ ตั้งแต่ตื่นจนเข้านอน
แม้กระทั่งถูกดิวงค์ ทำความสะอาดห้องน้ำ
กางเต็นท์ จนถึงไฮไลต์ของค่าย
ที่ต้องไปร่วมกิจกรรม 3 ศาสนา ใน
พื้นที่จังหวัดสตูล

ตั้งแต่วันศุกร์ไปร่วมสังเกตการณ์ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้การปฏิบัติ ศาสนิกของชาวมุสลิมที่มีสยิดมาบัง พอถึงวันเสาร์ก็ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และปฏิบัติศาสนิกที่วัดมณฑล มิ่งเมือง ส่วนวันอาทิตย์ก็ต้องเดินทางไปคริสตจักรสตูลเพื่อสังเกตการณ์ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกิจกรรม ทางศาสนาคริสต์ โดยทุกวันในตอน ค่ำก็จะมีการสรุปประเด็นภาพรวม ของสิ่งที่เด็กๆได้พบเห็นในแต่ละวัน ทำเอาน้องๆบางคนจับไข้ไปเลย แต่ ทุกคนก็ใจสู้เกินร้อย ไม่มีใครร้อง กลับบ้านแม้แต่คนเดียว (ถึงใจอยาก กลับก็คงไม่ได้ เพราะไกลปืนเที่ยง ขนาดคลื่นโทรศัพท์ยังไม่เจอ)

สาวหน้าใสใจเกินร้อย

น้องน้ำฝนถูกโหวตให้เป็นประธาน

จากกิจกรรมสุดโหดของพี่ไก่และ พี่บาสผู้นำนันทนาการทริปนี้ ทำให้ได้ เห็นศักยภาพของน้อง ๆ หลายคน ยิ่งผ่านหลายฐานกิจกรรม ยิ่งเห็นแวว ผู้นำ จนในที่สุด เพื่อน ๆ ทั้ง 25 คน ก็เทใจเลือกให้น้องน้ำฝน พัชรลดา วัชรกิตตานนท์ เป็นประธานยุทธ

อย่างเป็นเอกฉันท์ และเมื่อได้รับเลือก น้องน้ำฝนก็แสดงบทบาทของผู้นำให้ เห็นอย่างน่าชื่นชม แม้ว่าจะได้นอน เพียงวันละ 2 ชั่วโมงแทบทุกวัน แต่เธอก็ยังยิ้มสู้จนเสร็จสิ้นภารกิจพร้อม ๆ กับเพื่อน ๆ ร่วมทีมอีกนับสิบชีวิต

ที่น่าสังเกตก็คือ น้อง ๆ จากศาสนา คริสต์จะกล้าแสดงออกมากที่สุด ทั้ง ร้อง เล่น เต้น พุด ครบเครื่อง ซึ่งก็ คงเป็นเพราะน้องๆ ได้ร่วมร้องเพลง ในโบสถ์และกิจกรรมอื่นๆ มาตั้งแต่ เด็กๆ ในขณะที่น้องๆมุสลิมนั้น ก็ไม่เบา บางคนโดดเด่นจนไม่น่าเชื่อว่า น้องเขาจะกล้าแสดงออกได้ ขนาดนั้น ในขณะที่น้องๆชาว พุทธนั้นจะสงบเสียงมากกว่าเพื่อน

และที่เหมือนกันทุกศาสนาก็คือผู้หญิง กลับมีภาวะผู้นำเด่นชัดมากกว่าผู้ชาย .. อันนี้เป็นเรื่องแปลกแต่จริง

ผลพวงจาก 2 ค่ายแรก

เมื่อเด็กกล้าขอ ผู้ใหญ่กล้าจัด

ก่อนลงได้นั้นเด็กกลุ่มนี้ได้ผ่าน ค่ายหลักๆมาก่อนแล้ว 2 ค่าย ค่าย แรกก็คือ “โครงการอบรมยุวชน ศาสนสัมพันธ์” ที่คัดเด็ก 60 คน 3 ศาสนาจาก 11 โรงเรียนมาทำกิจกรรม

ร่วมกัน 3 วัน 2 คืนเมื่อกลางปีที่แล้ว โดยการริเริ่มโครงการของบาทหลวง

ชูศักดิ์ ลิริสุทธิแห่งวิทยาลัยแสงธรรม ร่วมกับศูนย์คุณธรรม

ต่อมาก็คัดเด็กจากค่ายแรก 25 คน มารับการอบรมต่อเนื่องระยะที่สอง “โครงการอบรมผู้นำยุวพุทธศาสนิกสัมพันธ์บนพื้นฐานคุณธรรม” ที่สถาบันฝึกอบรมผู้นำ กาญจนบุรี เป็นเวลา 5 วัน 4 คืน เคียวจนเข้ม

ที่เหมาะสม เพราะแม้แต่ครูหรือข้าราชการในพื้นที่ยังไม่ค่อยอยากอยู่ แต่เด็ก ๆ เมืองกรุงจะลงได้เกิดอะไรขึ้น รับผิดชอบไม่ไหวแน่

ในที่สุด หลังจากเซอร์เวย์กันดิบดี ก็มาลงตัวที่จ.สตูลซึ่งมีวัฒนธรรม 3 ศาสนาที่ลงตัว และสงบที่สุดแห่งหนึ่งในภาคใต้ แต่กระนั้นกว่าจะผ่านด่านผู้ปกครองของเด็กแต่ละคนได้ บรรดาครูอาจารย์ก็ต้องเหน็ดเหนื่อยในการชี้แจง และรับรองความปลอดภัยกันยกใหญ่ทีเดียว

ยอดขยายผล และพัฒนาต่อเนื่อง อย่างเป็นระบบ เพราะนอกจากเด็ก ทั้ง 26 คน ผ่านโครงการระยะที่ 3 ไปแล้ว ต่อไปเด็กกลุ่มนี้ต้องเข้าร่วมค่ายระยะที่ 4 ด้วยการไปทัศนศึกษาที่ประเทศสิงคโปร์ในช่วงต้นเดือนมิถุนายน 2549 นี้ เพื่อศึกษาวัฒนธรรม 9 ศาสนาในดินแดนแห่งความเจริญว่าเขายู่อร่วมกันอย่างสันติและเป็นสุขได้อย่างไร เพื่อให้เห็นภาพที่ชัดเจนและจะเป็นแนวทางให้เด็ก ๆ กลับมาพัฒนาต่อยอดชมรมศาสนาสัมพันธ์ที่เด็ก ๆ แต่ละคนริเริ่มไว้ในโรงเรียนของตนเอง

เด็ก ๆ ก็ร้องขออยากจะมาสัมผัสปัญหาชายแดนใต้ให้ถึงพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้จริงๆ ร้อนถึงพวกผู้ใหญ่ต้องตระเวนหาสถานที่

ต่อยอดขยายผล อีกตัวอย่างของโครงการที่ไม่หยุดนิ่ง เป็นอีกโครงการหนึ่งที่มีการต่อ

นอกจากนี้ **คุณพ่อชูศักดิ์** ยังวางแผนต่อเนื่องอีกว่า เมื่อจบโครงการระยะที่ 4 จะรวบรวมแนวทาง วิธีการ และแผนงานทั้งหมด สร้างคู่มือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านศาสนาสัมพันธ์ เพื่อแจกจ่ายไปยังโรงเรียนต่างๆ ในเครือข่ายที่เคยร่วมอบรมมาแล้วทั้ง 4 ระยะ ร่วมกับโรงเรียนเป้าหมาย ซึ่งคาดว่าจะอยู่ระหว่าง 200-300 โรงเรียน เพื่อให้โรงเรียนทั้งหมด ไปต่อยอดขยายผล โดยมีคู่มือการพัฒนาที่ชัดเจน ในการสร้าง

ชมรมหรือกิจกรรมศาสนาสัมพันธ์
เกิดความยั่งยืนขึ้นในแต่ละโรงเรียน
ซึ่งจะทำให้กิจกรรมนี้ขยายตัวได้อย่าง
รวดเร็ว กว้างขวางและครอบคลุมไป

สักวัน มิตรภาพจะแบ่งบานทั่วไทย

วันนี้เมล็ดพันธุ์แห่งมิตรภาพและ
ความสามัคคี ได้ถูกปลูกลงใน
หัวใจของเด็กไทย 3 ศาสนาแล้ว

และพร้อมที่จะเติบโตใหญ่เป็นต้นกล้า
แห่งความดีงาม ที่จะผลิดอกออกผล
เป็นพืชพันธุ์แห่งความรักและความ
เข้าใจ เชื่อมประสานให้พี่น้องไทยทุก
ศาสนารักใคร่ปรองดองอย่างแท้จริง
แต่เมล็ดพันธุ์เหล่านี้ จะแพร่
กระจายทั่วแผ่นดินไทยได้ ก็ด้วย
ความร่วมมือและสนับสนุนของ
ผู้ใหญ่ใจดีที่เข้าใจและตระหนักใน

หัวใจของความสามัคคี ไม่ว่าจะ
ครูอาจารย์ ผู้ปกครอง นักการศึกษา
นักการเมืองและผู้ดูแลนโยบายด้าน
การศึกษา ที่จะปลูกฝังกิจกรรมลักษณะ
นี้ลงในหลักสูตรอย่างเป็นทางการ
ต่อไป

เพราะในเวลานี้ เด็กๆ คือความ
หวังเดียวที่จะสร้างสามัคคีในชาติ
ให้เกิดขึ้นได้จริงๆ...

พระบึงขวัญ จิตสิโร

วัดปัญญาன்றาราม ปทุมธานี

“อยากบอกน้องๆ ว่า เธอได้
ทำโอกาสที่ผู้ใหญ่ให้มาถึงวันนี้
เธอนี่สุดยอด ประสบการณ์ไม่มีขาย
ตามตลาด เธอก็เหมือนเรือที่ต้องเจอ
ลมมรสุม เราจะเห็นความสวยงามของมหาสมุทรได้
อย่างไร ถ้าเราไม่ออกสู่ทะเล ขอให้น้อง ๆ กล้าที่จะฝ่าฟัน
อุปสรรคของชีวิต และกล้าที่จะไปถึงฝั่งฝัน และฝากไว้
ด้วยว่าทะเลสวยต้องมีคลื่น ชีวิตที่ราบรื่นต้องมีอุปสรรค”

อาจารย์มิตร ดาราธ

อิสลามวิทยาลัย

แห่งประเทศไทย ทุ่งครุ

“สื่อทุกวันนี้ เหมือนกับเป็น
สื่อด้านเดียว ถ้าเป็นคนใจแคบ
ก็จะโจมตีศาสนาอื่น อันนี้ถือว่าไม่มีจรรยาบรรณ
อยากฝากว่า ถ้าเราเห็นเขาทำอะไรที่แตกต่างกับเรา
อย่าเพิ่งไปฟันธงว่าเขาผิด ควรดูเขาก่อน ถ้าเราเห็นว่า
เขาผิดจากเรา เราบอกว่าเขาผิด คนอื่นเห็นเราผิดจาก
เขา เขาก็บอกว่าเราผิด สังคมก็จะมีแต่การทะเลาะกัน”

อาจารย์นิพนธ์ สมบูรณ์พูลแก้ว

โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ สามพราน

“เท่าที่ผมคุยกับเด็กๆ ศาสนาพุทธเป็น
ศาสนาที่อยู่ด้วยกันได้ แต่กับพี่น้อง
มุสลิมเป็นส่วนที่เราสัมผัสไม่ถึง เมื่อ
เขามาใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน เขาก็ได้รู้ว่า แต่ละ
ศาสนามีความงามและเอกลักษณ์ของตัวเอง
เราสามารถเรียนรู้ เปิดใจยอมรับความดีของแต่ละ
ศาสนาได้ ตรงจุดนี้แหละที่ทำให้เด็กๆ เกิดความเข้าใจ
และจากจุดนี้ ความแตกแยกที่มี ก็จะแคลง ๆ แล้วก็
จะหายไปทีละนิด”

น.ส.พิชรดดา วัชรกิตตานนท์

โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์

ประธานยุวทูต

“ค่ายแรกจะได้ในเรื่องของ
ความเข้าใจในวิถีชีวิตของแต่ละ
ศาสนา ว่าเขาทำอะไรบ้าง ข้อห้าม
ข้อจำกัดมีอะไร ค่ายที่ 2 พอเราเข้าใจกัน เราก็จะอยู่ร่วม
กันได้ง่ายขึ้น ได้ฝึกความอดทน ฝึกให้รู้จักสามัคคีกัน
และก็ฝึกความเป็นผู้นำ ส่วนค่ายที่ 3 นี้ได้ปฏิบัติจริงเป็น
ผู้นำจริงๆ ก็รู้ว่าเวลาทำงานเราจะต้องมีการให้อภัยกัน
ห่วงใยกัน รักกัน ช่วยเหลือกัน และได้แก้ปัญหาพร้อมกัน..”

พระครูสีลวัตตนาภิรม

ชีวิตนี้เพื่อค่าย

พุทธบุตร-พุทธธรรม

ในปัจจุบันนี้ เราจะพาท่านไปสัมผัสพระนักพัฒนาที่มีปฏิปทาแรงกล้าในการพัฒนาเด็กและเยาวชน ให้ได้สัมผัสถึงแก่นแท้ของพระธรรม อย่างมุ่งมั่นมาตลอดเวลาทั้งในขณะที่ท่านอยู่กับหลวงพ่อบัญญานันทภิกขุที่วัดชลประทานรังสฤษฎ์ หรือในขณะที่ท่านมาบุกเบิกตั้งวัดปัญญานันทารามเพื่อพัฒนาค่ายพุทธบุตร-พุทธธรรมรองรับนักเรียนนักศึกษาจากทั่วประเทศ กว่า 12 ปีแห่งการก่อตั้งวัดนี้ มีเยาวชนผ่านเข้ามาให้ท่านกล่อมเกลามาแล้วเกือบสองแสนคน

ชีวิตนี้ **พระครูสีลวัตตนาภิรม** เจ้าอาวาสวัดปัญญานันทาราม ท่านอุทิศให้กับการทำค่ายพุทธบุตร-พุทธธรรมมาโดยตลอด จนสามารถพัฒนาหลักสูตรค่ายในลักษณะเช่นนี้เป็นต้นแบบให้กับหลาย ๆ หน่วยงาน หลายองค์กร นำไปปรับใช้และพัฒนาต่อยอดได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ ท่านยังมุ่งมั่นที่จะพัฒนาวัดปัญญานันทารามแห่งนี้ ให้เป็นศูนย์วิปัสสนากรรมฐานตามแนวทางของท่านพุทธทาสที่เน้นความเป็นธรรมชาติมากที่สุด ไร้สิ่งอำนวยความสะดวกที่ฟุ่มเฟือย หากแต่ถึงพร้อมด้วยความสงบ สะอาด และร่มรื่นชื่นใจ

อยากให้ท่านเล่าที่มาก่อนจะมาเป็นเจ้าอาวาสวัดนี้

ความเป็นมา ก่อนที่จะมาเป็นเจ้าอาวาสวัดปัญญานันทาราม ช่วงที่ 1 จะเป็นวัยของฆราวาส วัยของฆราวาสก็อยู่ที่ภาคใต้ นครศรีธรรมราช พื้นฐานครอบครัวเป็นครอบครัวที่มั่นคงต่อพระพุทธศาสนา นำสาระธรรมมาใช้มากกว่าที่จะนำศรัทธาและธรรมเนียมนิยมมาใช้ คุณพ่อคุณแม่จะเป็นคนที่พยายามให้ลูกได้เรียนหนังสือ คุณพ่อคุณแม่จะพยายามให้เห็นถึงตัวสาระของศาสนาว่าศาสนาเป็นเครื่องคุ้มครองชีวิต แม้วางเกณฑ์ให้กับเราอยู่ 3 ข้อ

ข้อที่ 1 ก็คือฉันจะเลี้ยงเธอเพื่อให้คนอื่นรักได้ด้วย ฉันจะไม่หวังเธอเพื่อรักคนเดียว ข้อที่ 2 เธอไปเป็นอะไรก็เป็นได้ แต่กลับถึงบ้านเป็นได้คือลูก ข้อที่ 3 เธอช่วยก็ช่วยได้แต่ต้องข้ามศพแม่ไปก่อน คุณพ่อจะเด็ดขาดในเรื่องให้ลูกอยู่กับคุณธรรมมากกว่าอยู่กับค่านิยมทางวัตถุ จะไม่ยอมให้ลูกไปอยู่กับอบายมุข

แม้จะมีความนิยมนับถือผีสงนางไม้ พ่อก็ไม่ได้อุปถัมภ์ในการนับถือมันแต่ท่านบอกว่าบ้านหลังนี้เป็นบ้านของพระธรรม ถ้าใครป่วยไข้ขึ้นมาก็ไปรักษาที่โรงพยาบาลตายก็ไปเผา แต่จะไม่ฟังผีให้มาเป็นเจ้าเรือน นี่คือความหมายที่เราได้มาตั้งแต่เด็ก ฉันก็คงได้จากคุณพ่อคุณแม่

ที่นี้พอเราโตขึ้นมาการเรียนรู้ต่างๆ เริ่มสังเกตดูว่าสิ่งที่เราได้รับมาจากครอบครัวกับค่านิยมข้างนอกมันไม่ค่อยจะสัมพันธ์กันเท่าไร อย่างพ่อแม่สอนเรื่องนี้ดี พอออกมาสู่สังคมกลายเป็นเรื่องแปลกๆ ไม่ค่อยจะชัดเจนตามที่พ่อแม่สอน บางครั้งเข้าสู่สังคมเราก็เป็นคนแปลก

ผ่านมาถึงช่วงหนึ่งของชีวิตก็พบว่า ตัวศาสนานี้มันเป็นอะไรเราก็ตอบไม่ได้หรอก แต่ก็เห็นเป็นอย่างนั้นก็นึกไม่มั่นใจว่าศาสนาจะให้คำตอบอะไรแก่เรา ก็ทำตามความนิยมที่มีอยู่ในสังคม คนนิยมอย่างไรเราไม่ทำตามก็กลายเป็นคนแปลกประหลาดไป ก็เห็นว่าเราควรทำในสิ่งที่ไม่เป็นความขัดแย้งกับสังคม ในที่สุดก็ผ่านชีวิตมาจนถึง 24 ปี

ท่านบวชตอนอายุเท่าไรครับ

24 ปี ตอนนั้นก็ไม่คิดว่าจะบวชหลายวันหรอก ฉันบวชเพื่อจะเอาผ้าเหลืองมาเปลี่ยนรูปลักษณ์เพื่อให้ได้ชื่อว่าเป็นชาวพุทธ ก็เลยได้มาบวชที่วัดชลประทาน คิดบวชแค่ 7 วัน แต่เริ่มพบอะไรแปลกๆ จากหลวงพ่อบุญที่ไปกราบท่าน ท่านถามว่ามาทำไม ผมมาบวชครับ ขอบวชพรรษาหนึ่งนะครับ

“

ฉันยังไม่เกินมีหลักสูตรไหนที่ทำได้
มีความอึดอ้อมใจ ได้ความสำนึก
ได้สิ่งที่ควรจะได้ในความเป็นมนุษย์ไป
เท่าหลักสูตร 2 คิน 3 วัน

”

บวชก็ได้แต่คุณต้องไปท่องขานาคมาให้ได้ก่อน ผมคงไม่ท่องหรอกครับ เพราะว่าผมไม่ได้บวชหลายวัน บวชมันไม่ใช่บวดกล้วยนี้ คุณต้องไปท่องให้ได้ ท่านก็ให้กระต่ายขานาคมา พอหลังจากกฐินท่านบอกว่าคุณท่องได้เวลาไหนมาบวชเวลานั้น ท่องไม่ได้ไม่ต้องมาบวช ฉันก็คิดเรื่องอะไรต้องมาท่อง

พอลงมาถึงมาเจอพระอาจารย์เผียนซึ่งเป็นพระธรรมอาจารย์ของฉัน ท่านมีนิสัยเห็นใครก็ตามท่านจะทักเขาและเป็นกันเอง พอหลังจากกฐินหลวงพ่อก็ทักว่าไปไหนทำอะไร ท่านก็พาเราไปกินข้าวก่อนแล้วท่านก็ว่า ไห้สบายนิดเดียวก็ท่องได้ พอกินข้าวเสร็จฉันก็ไม่ได้คิดว่าจะบวชอะไรหรอก ท่านก็บอกให้ขึ้นไปนอนก่อน ฉันก็นอนพอนอนแล้วลงมาเจอท่าน ท่านก็ถามว่าเป็นไงท่องได้ถึงไหนแล้วมาดูซิ บอกว่ายังไม่ท่องท่านก็เลยจับกระต่ายมาขีดแบ่งให้ ท่านก็ว่านี่ไปท่องตามนี้ 2-3 บรรทัดมันจะยากอะไรนักหนา

เราก็เกรงใจท่านว่าท่านอุตส่าห์เมตตาให้กินให้พักผ่อนการที่บอกว่ามีครูเป็นสำคัญนี่ยิ่งใหญ่ นะ ถ้าไม่มีท่านที่เฉลียวฉลาดแนะนำเราอย่าหวังนะว่าจะได้เป็นพระวันนี้ใช้เวลาประมาณ 2-3 ชั่วโมง ท่องได้หมดแล้วนี่ ก็ไปบอกหลวงพ่อกับผมได้แล้วครับ ท่านก็บอกไปโกนหัวบวช

พอบวชเราก็มาคิดได้ว่า สิ่งทั้งหลายที่มันแอบๆ เข้ามาในตัวเราเริ่มถูกเกาะเกาะจากหลวงพ่อกับโหว้เดินเวียนรอบโบสถ์ดีเขาทำไม ไปโหว้เสมาดีเขาทำไม แล้วบางที่เขาเอาเหรียญใส่บาตรท่านเอาออกหมดเลย ฉันไม่เข้าใจ แต่ท่านพูดให้ฟังว่า เมื่อพระพุทธรูปเจ้าออกบวช แทนภาคไม่มี การที่ให้มันนั่งโหว้เสมาไม่มี พระพุทธรูปเจ้าออกกลางคืนมีม้าตัวเดียวกับนายฉันนะไปเป็นเพื่อน พูดตรงนี้รู้สึกสวางทางกับความ รู้สึกเพราะเราเห็นมาตั้งแต่เล็กๆมันขัดใจเราเหลือเกิน กลับไปหาหนังสือพุทธประวัติอ่าน พอเราอ่านก็พบว่าหลวงพ่อกับท่านพูดตรงตามพุทธประวัติ แต่สิ่งที่เราไปทำตามเราไปทำตามกลุ่มคน จากตั้งใจว่าจะบวช 7 วันก็ถึงวันนี้

ทราบว่าคุณเป็นพระวิทยากรอยู่ที่วัดชลประทานระยะหนึ่ง

คือบวชอยู่วัดชลประทานเห็นงานของหลวงพ่อกับท่านจากที่เราได้เห็นการกระทำของหลวงพ่อกับเราที่ลงมือรับใช้ งานที่หลวงพ่อกับหมายเราก็รับใช้แต่ปกติหลวงพ่อกับไม่ค่อยใช้คนตามระบบ แต่ใช้คนตามสำนึก หลวงพ่อกับปลุกคนให้มีสำนึกโดยท่านจะเทศน์ว่าอย่าทำตัวเป็นสิว อย่าทำตัวเป็นควายแต่งงทำตัวให้เป็นลูกเกิด เป็นสิวหมายความว่าสิวจะกินไม้ต่อเมื่อจับมันประคองแล้วเอาค้อนตีเป็นควายก็ต่อเมื่อจูงจากคอกมัน ลูกเกิดนี่คือเกิดสำนึกต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่จะเป็นประโยชน์ต่อตัวเองต่อสังคม

จากแนวคิดตรงนั้นมันเกิดความสำนึกตระหนักให้กับเรามาก ฉันก็มองว่างานศาสนาเราจะช่วยอะไรได้บ้าง ถ้างานปาลูกตาแบบหลวงพ่อกับเราเกิดอีก 100 ชาตาก็ไม่มีทางทำได้ แต่ขณะเดียวกันเราเห็นเด็กที่เข้ามาวัดที่ยังหลุดไปเดินไม่ถูกทางเยอะเหลือเกิน เพราะเด็กเป็นผู้ที่กำลังสร้างเนื้อสร้างตัวถ้าสร้างผิดจะมีชีวิตที่ผิดไปยาวนาน ฉันก็ลองไปสอนตามโรงเรียนบ้าง บรรยายบ้างท่ามาตลอด ก็พบว่าการทำงานกับเด็กนี่เราจะทำแบบตอกเข็ม ตอกไปเถอะแม้จะไม่ไพล่มาบนดินแต่มันยังสร้างความมั่นคงให้ตรงนั้นยืนยาวต่อไป

ในที่สุดก็มาพบแนวคิดซึ่งต้องยอมรับว่าอิทธิพลของหลวงพ่อกับพุทธทาสเข้ามามีผลต่อเรามาก เพราะท่านว่าหลักสูตรที่สร้างมนุษย์มีอยู่ 3 หลักสูตร หนึ่ง หลักสูตรให้คนได้รู้หนังสือ สองหลักสูตรให้คนได้รู้อาชีพ สามหลักสูตรให้คนได้รู้ความเป็นมนุษย์

ฉันเริ่มสอนตั้งแต่ พ.ศ.2521 นะ ฉันยังไม่เห็นมีหลักสูตรไหนที่ทำให้คนมีความอึดอ้อมใจ ได้ความสำนึกได้สิ่งที่ควรจะได้ในความเป็นมนุษย์ไปเท่าหลักสูตร 2 คิน 3 วัน เขามีความสุขสดชื่น มีความปิติ ผลที่ตอบกลับมาก็คือทำให้เราได้รู้ว่าเด็กของเราที่ขาดมากที่สุดคือหลักสูตรที่สร้างความเป็นมนุษย์ให้กับตัวเอง

พูดได้ไหมครับว่าคุณเป็นผู้ริเริ่มค่ายพุทธบุตร-พุทธธรรม

จะพูดอย่างนั้นมันก็คงไม่เต็มปาก อย่างค่ายของท่านพุทธทาสนี่คือค่ายธรรมบุตร แต่เรียกแล้วยังดูเหมือนไม่มีเจ้าของ ฉันก็พลิกเอาตรงนั้นมาเป็นค่ายพุทธบุตร แล้วเอาสิ่งที่เราทำกับเด็กนักเรียนหลายเรื่องหลายอย่างเช่นมอบตัวเป็นพุทธมามกะ วันปฐมนิเทศ โห้วัครุ ทำหลายเรื่องแต่ว่าไม่มีความอึดอ้อมใจในการกระทำเลย ฉันเลยเอาสิ่งเหล่านั้นมารวมเป็นค่ายพุทธบุตร ก็ได้เป็นเรื่องของเขาเลยเขาก็ได้กลับไปเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ เป็นศิษย์ที่ดีของครูบาอาจารย์ เป็นเพื่อนที่ดีของเพื่อน เป็นเยาวชนที่ดี

๑๑

ที่นี้เราเห็นเลขนะว่าเด็กจะพาพ่อแม่มา
มารักษาสิบล แล้วพาแม่มาบวชเนกขัมมนะ
ที่มาก็อบร้อยเปอร์เซ็นต์นี้ลูกพามา

๑๑

ของชาติ เป็นศาสนิกชนที่ดีของพระพุทธศาสนา เขาคิดดีเป็น
เขาก็ทำดีเป็น พุทธดีเป็นคบคนดีเป็น เขาก็ไปในทางที่ดีเป็น

อันนี้เอามาจากหลวงพ่อบุญญาที่สรูปว่า ในบุคลิก
คนต้องสร้างมาจากตรงนี้ ที่นี้เราเห็นเลขนะว่าเด็กจะพา
พ่อแม่มา มารักษาสิบล แล้วพามาบวชเนกขัมมมะที่มาก็อบร้อยเปอร์เซ็นต์นี้ลูกพามา

ที่นี้มีโครงการอื่นๆ ที่จะทำก็คือการทำอย่างไรที่
คนในสังคมเราต้องมาเพิ่มความต่อเนื่อง อาชีพเราทำ
ต่อเนื่องได้ ทำไม่ความดีเราทำต่อเนื่องไม่ได้ เราน่าจะ
มีวิธีการอย่างไร ทำให้ต่อเนื่อง ฉะนั้นจึงพบว่าวันอาทิตย์นั้น
แหล่งพ่อแม่พี่น้องพาลูกพาหลานมาเข้าวัด ฟังธรรม มานั่ง
กินข้าวแบบครอบครัวชาวพุทธกัน อย่าปล่อยให้ชาวพุทธ
ไม่มีกรอบ ไม่มีอะไรเป็นแนวทางการดำเนินชีวิตเลย ฉันทแก้หมดไม่ใช่
แค่ทำคำอย่างเดียว ฉันทแก้ทุกเรื่อง
ที่ชาวพุทธควรจะเป็นชาวพุทธ

ค่ายพุทธบุตร-พุทธธรรมจัดทั้งปี ใช้ใหม่ครับ

ก็ทั้งปี ค่ายผู้ใหญ่เราใช้ชื่อค่าย
คุณธรรม ค่ายพุทธบุตรใช้ในระดับ
มัธยมลงมา ถ้าเป็นระดับผู้ทำงานแล้ว
จะเป็นค่ายคุณธรรม ถ้าเป็นนักศึกษา
จะเป็นเรื่องของค่ายพุทธธรรม

ท่านคิดจะพัฒนาวัดนี้ไปถึงไหน

ผลักดันวัดให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ไม่ใช่แค่ที่พักศพ
เราถือว่าวัดนี้น่าจะเป็นศูนย์การเรียนรู้ ตอนนี้ก็ประสาน
งานทางศูนย์คุณธรรมอยู่ว่าเรื่องอื่นก็ทำเถอะ ถ้าทำแค่นี้
มีชิ้นงานออกมามันเกิดดับเร็ว ทำให้วัดเป็นศูนย์การเรียนรู้
ไม่ได้เมื่อไหร่มันไม่ตาย มันจะอยู่นานแม้แต่เราหยุดแล้ว
แต่มันยังไม่หยุด เพราะฉะนั้นอยากเห็นวัดเป็นแหล่งเรียนรู้
จริงๆ

ท่านคิดว่าการทำค่ายพัฒนาคุณธรรมในสถาบันต่างๆ เดินไปถูกทางหรือยังครับ

คงต้องยอมรับว่างานที่เป็นของศาสนาเราหิบบไปใช้ได้
หลายมิติ แต่ขอให้ผู้กระทำนั้นมีเป้าหมายที่ชัดเจนเถอะว่า
คนที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับเรามีคุณธรรมในศาสนาเป็นที่พึ่ง
และดับทุกข์ได้ ทำอย่างไรก็ทำเถอะ เพราะการเอาหลัก
ธรรมไปสู่คนมันมีตั้งหลายวิธี ตัวเป้าหมายมันมีหนึ่งเดียว
แต่ตัววิธีการยอมรับว่ามีหลายวิธี

ท่านคิดว่าจะพัฒนาสื่ออย่างไรในการเอาคุณธรรมเข้าไป ในสื่อ

บุญเหลือเกินที่ได้มีโอกาสร่วมงานกับศูนย์คุณธรรม
ฉันได้ไปเห็นว่าโลกใบนี้ต้องมาจากการสร้าง อย่างมูลนิธิ
พุทธฉือจี้ที่ได้เห็น เขาสร้างจนมีสื่อของตัวเอง เขาทำให้
เกิดเป็นชีวิตชีวาของคนในสังคม คนในสังคมน่ารักมาก
น่าชื่นใจมากที่เราได้เห็นคนมีความเป็นมนุษย์ เห็นความมี
น้ำใจ เห็นการจัดระบบสื่อของเขา เขาทำขึ้นมาไม่ได้หวัง
เป้าหมายเป็นตัวกำไร แต่เขาก็คือว่าสิ่งนี้จะเป็เพื่อนใน
บ้านเขา ไม่ใช่สื่อนำเสนอเรื่องไม่ปกติจนกลายเป็นเรื่อง
ปกติในสังคมไทย ฉันทอยากจะมีสื่อสักอันที่มาสื่อให้เรา
ทำความดีเถอะ มาเป็นญาติกันเถอะ

ทราบที่ท่านกำลังทำเจดีย์ระฆังอยู่

ที่ทำตอนนี้ก็เพื่อสนองพระราชดำริส
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเมื่อแรก
ทรงขึ้นครองราชย์คือ “เราจะครองแผ่นดิน
โดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่ง
มหาชนชาวสยาม” พระองค์มุ่งมั่นที่จะ
ให้พระธรรมแผ่กระจายตรงแผ่นดินนี้
แต่ชาวโลกกลับมองว่าสิ่งเหล่านั้น
กลายเป็นของกินไม่ได้ ก็เลยทิ้งพระ
ธรรมไปหาสิ่งที่เป็วัตถุตามกระแส
สังคมตะวันตก

เจดีย์ระฆังจะสื่อถึงอะไรได้บ้าง

ก็จะเขียนจารึกไว้ที่ฐานหรือในองค์ของเจดีย์ ให้คน
ทุกคนมีส่วนร่วมรับรู้และขยายผล ความสงบสุขเกิดแต่ถ้าเรา
เอาพระธรรมมาเป็นที่ตั้ง เสียงสวดมนต์ก็จะเกิดขึ้นใน
หมู่บ้าน เสียงธรรม เสียงระฆังก็จะเกิดขึ้นในประเทศชาติ

ฝึกจิต-ฝึกใจ

เท่าความ

หลังจากคุณยายใช้โปรแกรมเอ็มเอสเอ็นคุยกับหลานสาวสุดรัก ที่เรียนต่อปริญญาโทอยู่ที่สหรัฐอเมริกา ก็ทำให้คุณยายคลายเหงาเพราะจากหลานสาวได้บ้าง เพราะเมื่อไรที่คิดถึงก็ต่อเน็ตคุยกะหลานได้ตั้งใจตอนนี้คุณยายก็กลายเป็นนักแชตวัยดึก ที่ใช้การแชตถ่ายทอดภูมิปัญญาไทยไปสู่โลกไซเบอร์อย่างน่ารัก

เชิญคุณฯ ติดตามการแชตของยายหลานคุณนี่ตอนต่อไปได้ ณ บัดนี้

ยาย : แหม พอยายเข้าเอ็มเอสเอ็น ก็เจอหนูพอดิ วันนี้คงว่างสินะ

หนูแหม่ม : สวัสดีค่ะคุณยาย เรื่องว่างนะ ช่วงนี้คงยากหน่อย เพราะไหนจะต้องทั้งเรียนหนัก แล้วยังต้องช่วยคุณป้าเสิร์ฟอาหารด้วย แม้จะไม่วันวันแต่หนูก็มีการบ้านต้องทำด้วยนะเจ้าคะ เพียงแต่ช่วงนี้มันไม่ค่อยมีสมาธิ เลยหาเรื่องคุยเรื่อยเปื่อยไปก่อนไ้คะ

ยาย : อ้าวแล้วทำไมไม่ไปทำการบ้านให้เรียบร้อยซะก่อนละ คุยกะยายนะเมื่อไรก็ได้ ยายไม่เจอหนู ยายก็คุยกะเพื่อน ๆ ไปพลาจ ๆ ก่อนได้

หนูแหม่ม : เจ้าคะ หนูทราบแล้วว่า คุณยายนะโฮ้เทศจะตาย ตั้งแต่หนูสอนให้คุณยายใช้เอ็มเอสเอ็น คุณยายก็คุยกะเพื่อนเสียวรอบโลก หนูเสียวอีกยังไม่ค่อยได้ใช้เท่าไร

ยาย : แล้วที่บอกว่าไม่มีสมาธินะ หนูก็ต้องหมั่นนั่งสมาธิ ฝึกจิตของตนบ้างสิ ตอนเด็ก ๆ ยายก็เคยสอนนะ ยังจำได้ไหม

หนูแหม่ม : จำนะจำได้ แต่ทำยังไม่ได้เจ้าคะ คุณยายช่วยแนะหน่อยสิคะ เพื่อหนูจะได้มีจิตใจเข้มแข็ง ไม่วอกแวก

เดี๋ยวนี้พอเบื่ ๆ เซ็ง ๆ ก็หันมาเล่นคอมฯ จนตอนนี้จะติดเน็ตเหมือนคุณยายแล้วละนะ

ยาย : เราก็ต้องรู้จักบันยะบันยังบ้าง ทุกอย่างถ้าทำเกินพอดีมันก็ไม่เหมาะไม่ควรทั้งนั้นแหละหนู หนูมีหน้าที่เรียน ก็ต้องเรียนเป็นหลัก เล่นเป็นรอง ความรับผิดชอบเป็นสิ่งสำคัญที่สุด จริงไหมจ๊ะ

หนูแหม่ม : คุณยายขึ้นธรรมมาสน์เทศน์อีกแล้ว หนูแค่อยากรู้เรื่องการฝึกสมาธิเท่านั้นเอง คุณยายเข้าเรื่องได้แล้วค่ะ

ยาย : ก็เริ่มที่ความรับผิดชอบไ้ละจ๊ะ การที่เรารู้จักรับผิดชอบนั่นก็คือการฝึกจิตฝึกใจตนเองในระดับหนึ่งแล้ว ตอนนี้นะศาสตร์การฝึกจิตกลายเป็นศาสตร์ที่ทั่วโลกให้ความสนใจกันยิ่งกว่าศาสตร์ใดๆ อีกนะ เพราะนักวิทยาศาสตร์เขายอมรับแล้วว่า การฝึกจิตช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของการใช้สมองของมนุษย์ได้จริงๆ เขามีการวัดประสิทธิภาพการใช้งานของสมองคนปกตินะ ว่าเราใช้กันเพียง 5 เปอร์เซ็นต์ ของความสามารถที่สมองคนเราจะทำได้ แล้วหนูลอง

คิดว่าถ้าเพิ่มประสิทธิภาพด้วยการฝึกจิตให้เป็นสัก 10-20 เปอร์เซ็นต์ เราจะไปถึงไหนกัน

หนูแหม่ม : ก็จริงนะคะ หนูเห็นเขาเปิดโรงเรียนสอนการทำสมาธิกันหลากหลายรูปแบบเลยนะคะ ทั้งแบบอินเดีย แบบจีน แบบญี่ปุ่น แม้แต่แบบไทยก็ยังมีเปิดสอนทำสมาธิในวัดไทยแทบทุกแห่งเลย

ยาย : นั่นแหละ ตอนนี้อนุมัติปัญญาตะวันออกกำลังเป็นที่คลั่งไคล้ ในหมู่มะวันตกจริงๆ เขาก็สนใจกันมานานแล้ว จากหนังสือลึกลับต่างๆ อย่างหนังสือกำลังภายในของบรู๊ซลี หนังสือเกี่ยวกับทิเบต บางเรื่องพระเอกต้องมาฝึกจิตให้เข้มแข็งถึงญี่ปุ่น แล้วค่อยกลับไปผาดพินเหล่าร้ายต่อ อะไรเทือกนั้นแหละ

หนูแหม่ม : งั้นเอาแบบง่าย ๆ เลยค่ะคุณยาย ถ้าหนูอยากจะทำสมาธิโดยไม่ยุ่งยากควรจะทำอย่างไรคะ

ยาย : ส่วนใหญ่ก็น่าจะเป็นการฝึกดูลมหายใจที่เขาเรียกว่าอาณานิยามสติ หนูก็เพียงแค่หาที่สงบ ๆ ปิดวิญญู ที่วีหรือแม้แต่พัดลม อาบน้ำอาบทาให้ร่างกายสะอาดเสียก่อน ใส่เสื้อผ้า

ที่ไม่รัดตึงจนอึดอัด จะนั่งหน้าพระ
ก็ได้แต่ไม่จำเป็น นั่งขัดสมาธิปกติ
จะวางมืออย่างไรก็ได้ เพียงแต่ให้
ผ่อนคลาย หลังตรง ปิดเปลือกตา
แล้วเฝ้า ควบคุมหายใจที่ปลายจมูก

☺**หนูแหม่ม** : นี่หนูทำตามคุณยายเลย
นะคะ แล้วไงต่อคะ

☺**ยาย** : จากนั้นก็เริ่มหายใจเข้าให้
ท้องป่อง แล้วหายใจออกให้ยุบ นึก
กำหนดใจไปไปด้วยว่าพอง-ยุบ-พอง-
ยุบ ถ้าเราสนใจแต่ลมหายใจ เราจะ
ไม่คิดถึงเรื่องอื่น สักพักเราก็จะนิ่ง
และเข้าสู่สมาธิได้เองแหละจะ

☺**หนูแหม่ม** : ฟังตามคุณยายแล้ว มัน
ก็ไม่น่ายากนะคะ

☺**ยาย** : ถ้าทำได้แล้วมันก็ไม่ยาก
จริงๆ แหะละ แต่ส่วนมากจะเริ่มวอก
แวกเมื่อผ่านไปสัก 2-3 นาที เริ่มคิด
โน้นคิดนี่ ถ้ารู้ตัวว่าเริ่มคิดฟุ้งซ่าน
หนูก็ต้องรีบดึงใจกลับมาที่ปลายจมูก
เฝ้าควบคุมหายใจต่อ

☺**หนูแหม่ม** : แล้วทำไมต้องเป็นลม
หายใจด้วยล่ะคะ หนูเห็นบางแห่งก็
ฝึกดูลูกแก้ว บางที่ก็ให้ภาวนาพุทโธ
บางที่ก็ให้สร้างนิมิตในใจที่ฐานกาย
เยอะเยอะไปหมด

☺**ยาย** : ว่ากันตามจริงนะ ทุกอย่าง
ก็เป็นเพียงสื่อที่จะนำเราเข้าสู่สมาธิ
เท่านั้นแหละ หนูจะใช้วิธีไหนก็ได้
เพียงแต่เรื่องกำหนดลมหายใจ
ครูบาอาจารย์ท่านว่า เป็นเรื่องของ
การเกิด-ดับ การหายใจเข้าทำให้เรา
มีชีวิตอยู่ การหายใจออกคือการสิ้น
ชีวิต หนูลองหายใจออกแล้วไม่
หายใจเข้าดูซิ จะเป็นไง...

☺**หนูแหม่ม** : แหม คุณยายถามสิ
จะรอดได้ไงล่ะคะ วันนี้คุณยายกวณ
หนูก่อนนะเนี่ย แล้วหนูควรจะเริ่มทำ
สมาธิครั้งละสักกี่นาทีดีคะ

“

ทุกอย่างก็เป็นเพียงสื่อที่จะนำเรา
เข้าสู่สมาธิเท่านั้นแหละ หนูจะใช้วิธีไหนก็ได้
เพียงแต่เรื่องกำหนดลมหายใจ
ครูบาอาจารย์ท่านว่า
เป็นเรื่องของการเกิด-ดับ
การหายใจเข้าทำให้เรามีชีวิตอยู่
การหายใจออกคือการสิ้นชีวิต

”

☺**ยาย** : ในระดับคนธรรมดา แค่เรา
ฝึกสมาธิวันละ 5-10 นาทีให้ได้ทุกวัน
ก็ช่วยให้เรามีจิตใจที่เข้มแข็ง ไม่วอก
แวก ไม่ได้หน้าสิมหลังแล้วละ แต่
สำหรับการเจริญสมาธิในขั้นสูงนั้น
ยังมีเทคนิควิธีการอีกเยอะ และ
แต่ละวิธีการก็เป็นทางเข้าถึงสมาธิใน
รูปลักษณะที่ต่างกันอย่างสิ้นเชิง
แล้วยัง
ต้องมีการปฏิบัติธรรม ต้องรู้จักกลด ละ
เล็ก กิเลส ตัณหา ราคะ แม้แต่การ
สวดมนต์ก็เป็นการทำสมาธิรูปแบบ
หนึ่งเหมือนกันนะ ถ้ายายเล่ามากกว่า
นี้ หนูจะต้องหลับคาเครื่องแน่ ๆ เลย

☺**หนูแหม่ม** : ค่ะ คุณยายสบายใจได้
รับรองว่าหนูหลับแน่ ๆ ถ้าจั่งวันนี้อ
แค่นี้ก่อนนะคะ หนูจะรีบไปนั่งสมาธิ
ก่อนนะคะ จะได้มีสมาธิในการดู
หนังสือ ทำการบ้านได้มากขึ้น แล้ว
คุณยายรักษาสุขภาพด้วยนะคะ

☺**ยาย** : จะ แล้วเป็นเด็กดีด้วยนะจะ
ถ้าหนูนั่งสมาธิแล้ว แต่ยังไม่ดี โกรธ
หลงอยู่ สมาธิก็ไม่ได้ช่วยอะไรเลยนะ
เอาละ ยายก็จะไปธูระเหมือนกัน จัน
บายเลยนะ ยายรักหนูนะ

☺**หนูแหม่ม** : ค่ะ หนูก็รักคุณยายค่ะ

พื้นที่นี้กองบก. วารสาร “คุณธรรม” หวังให้เป็นที่รวมของกิจกรรมดี ๆ จากทุกสารทิศ หากสมาชิกเครือข่าย หรือ กลุ่มกิจกรรมใดที่มีแผนงาน กิจกรรม งานสัมมนา ออกค่าย การประชุม หรืองานพิเศษอะไรก็ตาม ที่เห็นว่าจะเป็นประโยชน์ต่อเพื่อน ๆ ในแวดวงเดียวกัน กองบก. ยินดีเป็นตัวกลางเผยแพร่ให้ด้วยความเต็มใจ เพียงแต่ขอให้เป็นการแจ้งข่าวกิจกรรมที่จัดล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 1 เดือน เพื่อไม่ให้ข่าวล้าสมัยอันเนื่องมาจากกระบวนการพิมพ์ ขอขอบคุณครับ

ชื่องาน/รายการ	สถานที่จัด	วันที่
รายการ “โลกใบจิ๋ว”	ออกอากาศทางช่อง 11	จ. 17.00-17.30
รายการ “วิถีธรรม”	ออกอากาศทางช่อง ITV	ส. 05.30-06.00
รายการ “พลังนักศึกษา”	ออกอากาศทางช่อง 5	จ.-ศ. ก่อนข่าวภาคค่ำ
รายการ “คุยข่าวกับพระพยอม”	ออกอากาศทางช่อง 5	ศ. 05.55-06.00
รายการ “ดอกไม้บาน สื่อสารความดี”	ออกอากาศทางช่อง 3 (สารคดี 3 นาที)	ศ. 11.10-11.40
รายการ “ธรรมะคิดส์”	ออกอากาศทางช่อง 5	ส-อา 06.55-07.00
รายการ “ใจเขาใจเรา” โดย ศ.นพ.ประสพ รัตนากร	สถานีวิทยุกระจายแห่งประเทศไทยทุกสถานี	อา 7.50 น.
รายการ “ทุกข์ปัญหาชีวิต” โดยท่านจันทร์ แห่งสันติอโศก	สถานีวิทยุ AM 1287 สถานีวิทยุ AM 873 สถานีวิทยุ AM 576	จ-ศ. 08.30-10.00 จ-ศ. 10.00-11.00 จ-ศ. 15.30-16.30
บรรยายเชิงธรรมะประจำสัปดาห์ โดย วิทยากรผู้มีชื่อเสียง	ชมรมคนรู้ใจ ชั้น 11 ดันสนทาวเวอร์ โทร. 0 2658 6444	อ. 18.00-20.00
พัฒนาจิตให้เกิดปัญญาและสันติสุขรุ่น 7 สำหรับสาธุชนทั่วไปอายุตั้งแต่ 15 ปี	ยุวพุทธิกสมาคมแห่งประเทศไทย-ศูนย์ 1 ฝ่ายกิจกรรม 0 2805 0790-3	13-20 มิ.ย. 49
หลักสูตรผู้นำ-สำหรับบุคคลทั่วไป (ท่านละ 3,000 บาท)	สถาบันฝึกอบรมผู้นำ ติดต่อคุณสมพงษ์ พังเจริญจิตต์ 0 1853 5000 หรือ 0 2681 6068	15-18 มิ.ย. 49
หลักสูตร “วิปัสสนาเบื้องต้น” โดย อาจารย์เรณู ทัตถณรงค์	ยุวพุทธิกสมาคมแห่งประเทศไทย-ศูนย์ 2 ฝ่ายกิจกรรม 0 2805 0790-3	17-19 มิ.ย. 49
ศึกษาดูงานมูลนิธิพุทธอริยฉัจฉิน ประเทศไต้หวัน สำหรับผู้นำเครือข่ายคุณธรรมภาคอีสาน	ศูนย์คุณธรรม	21-25 มิ.ย. 49
หลักสูตร “พุทธธรรม” เฉพาะนิสิตจุฬาฯ	ยุวพุทธิกสมาคมแห่งประเทศไทย-ศูนย์ 1 ฝ่ายกิจกรรม 0 2805 0790-3	1-2 ก.ค. 49

สวัสดิ์ คุณผู้อ่านที่รัก

ก่อนอื่นมีเรื่องต้องขออภัยท่านผู้อ่าน เรื่องเฉลยคำตอบในฉบับเดือนเมษายน 2549 เกิดความผิดพลาดทางเทคนิค คำเฉลยที่ถูกคือ ข้อ 1-ข. ข้อ 2-ค. และข้อ 3-ค.

ถึงวันนี้ ยอมรับว่าแฟนคลับของเราตอนนี้ เป็นน้อง ๆ ในวัยเรียนเสียเป็นส่วนใหญ่ แต่พี่ ๆ ที่อยู่ในสถานศึกษา หรือหน่วยงานอื่น ๆ ก็มีส่งมาร่วมสนุกกันบ้างเหมือนกัน อันนี้ก็สังเกตได้จากลายมือและสถานที่ทำงานนะค่ะ เพราะเราก็ยังไม่ได้สำรวจลึกลงไปถึงอายุของผู้่านที่ร่วมสนุกเข้ามา

เป็นยังไงบ้างคะ เปิดเทอมกันแล้ว น้อง ๆ ที่กำลังศึกษาอยู่ก็คงจะตื่นเต้นกับเพื่อนใหม่ ๆ หรือสนุกกับเพื่อนเก่าที่ไม่เจอกันมาตั้ง 2 เดือน ในขณะที่เพื่อนบางคนอาจหายไป ก็คงคิดถึงกันบ้างละนะ

แล้วน้อง ๆ มีเรื่องอะไรสนุก ๆ หรือกิจกรรมดี ๆ ที่โรงเรียน ก็เล่าสู่กันฟังได้นะ ใครเขียนมาเข้าทำได้ลงพิมพ์ น้อง ๆ ก็จะได้ของขวัญติดมือกลับบ้านกันแน่นอน

เอาละ เรามาสนุกกันด้วยคำถามง่าย ๆ จากเรื่องราวดี ๆ ที่เราอ่านกันมาแล้ว ได้เลยคะ รางวัลในฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์กับทุกคนเช่นเคย ติดตามเองดีกว่า ถ้าบอกไปก่อนก็ไม่ตื่นเต้นนะซิคะ

1. พระครูสิลวัฒนาภิรม ท่านเป็นเจ้าอาวาสอยู่วัดไหน

- ก. วัดชลประทานรังสฤษฎ์
- ข. วัดปัญญานันทาราม
- ค. วัดพุทธบุตร-พุทธธรรม

2. น้องน้ำฝนอยากเป็นอะไรในอนาคต

- ก. แอร์โฮสเตส
- ข. นักการเมือง
- ค. ประธานยุวทูต

3. ในเวียดนาม อาชีพใดมีเกียรติสูงสุด

- ก. แพทย์
- ข. ครู
- ค. ทหาร

เห็นไหมคะ ไม่ยากเลยใช่ไหม เพราะทุกคำตอบก็อยู่ในเนื้อหาของวารสารเล่มนี้อยู่แล้ว เพราะฉะนั้นอย่ารอช้า นะค่ะ รีบเขียนคำตอบที่ถูกต้องในกรอบด้านล่าง กรอกชื่อที่อยู่ของคุณมาด้วย แล้วตัดใส่ซองติดแสตมป์ส่งมาที่ (ใครไม่อยากตัดหนังสือ ก็ใช้ถ่ายสำเนามาได้นะค่ะไม่ผิดกติกาแต่อย่างใด)

กอง บก.วารสาร “คุณธรรม”

32/152 ซอย 65 ถ.รามอินทรา ลาดพร้าว กทม.10230

50 ท่านที่ตอบถูกและโชคดี จะได้รับของขวัญเก๋ไก๋จากศูนย์คุณธรรม ที่ทุกท่านใช้ประโยชน์ได้อย่างแน่นอน หมดเขตส่งคำตอบในวันที่ 30 มิถุนายน 2549 นี้คะ

แล้วพบกันใหม่ ฉบับหน้า ค่ะ

เฉลยคำตอบฉบับพฤษภาคม 2549 ข้อ 1 -ก. ข้อ 2 -ค. ข้อ 3 -ก.

✂ ตัดตามรอย

สนุกกับศูนย์คุณธรรม ฉบับมิถุนายน 2549

ชื่อผู้ตอบ..... นามสกุล.....

ที่อยู่.....

โทร..... อีเมลล์(ถ้ามี).....

ขอตอบว่า

ข้อ 1 คำตอบที่ถูกคือ.....

ข้อ 2 คำตอบที่ถูกคือ.....

ข้อ 3 คำตอบที่ถูกคือ.....

น้องน้ำฝน

ประธานยุวทูตศาสนิกสัมพันธ์ สาวน้อยหน้าใสเก๋รอบตัว ที่น่าจับตา

จากเด็กสาววัยใสลูกอาจารย์ใหญ่ โรงเรียนอนุบาลนานาชาติ วัยเพียง 17 ปี ที่ได้รับการบ่มเพาะอย่างดี ทั้งจากคุณแม่ และที่โรงเรียนอัสสัมชัญคอนเวนต์ เพราะเป็นเด็กคริสตและมีความดีที่โดดเด่นมนุษยสัมพันธ์เยี่ยม การเรียนก็ได้เกรดไม่ต่ำกว่า 3.9 เธอจึงได้รับเลือกจากคุณครูให้เข้าร่วมโครงการยุวชนศาสนิกสัมพันธ์เมื่อกลางปีที่แล้ว ต่อเนื่องมาถึงค่ายที่ 2 ที่สถาบันฝึกอบรมผู้นำ เมื่อปลายปีที่ผ่านมา และมาโดดเด่นยิ่งขึ้นเมื่อเข้าค่ายระยะที่ 3 ในโครงการยุวทูตศาสนิกสัมพันธ์ที่ยกทีมนักเรียน 3 ศาสนา พุทธ คริสต์ อิสลาม ลงไปฝึกเข้มกันที่อุทยานแห่งชาติทะเลบัน จ. สตูล เมื่อปลายเดือนเมษายนที่ผ่านมา

ด้วยบุคลิกที่ร่าเริง แจ่มใส เข้าได้กับทุกคน กล้าแสดงออก พร้อมที่จะร้อง เล่น เต้น พูด มีความเป็นผู้นำอย่างเห็นได้ชัด เพื่อนๆทุกคนจึงลงคะแนนอย่างเป็นเอกฉันท์ เลือกเธอเป็นประธานยุวทูตศาสนิกสัมพันธ์ซึ่งจะเป็นตัวแทนนำเพื่อนๆ กลุ่มใหญ่ไปเยือนสังคไปร์ตามโครงการระยะที่ 4 เพื่อสัมผัสวิถีวัฒนธรรม 9 ศาสนาที่อยู่ร่วมกันอย่างสันติในเดือนมิถุนายนนี้ มาจับเข้าคุยกับเธอกันเลยดีกว่า กับน้องน้ำฝน พิชร์ลดา วัชรกิตตานนท์

ช่วยเล่าความประทับใจที่เข้าร่วมโครงการทั้ง 3 ระยะ ให้ฟังหน่อย

ก็คือประทับใจในความห่วงใยกัน ทั้งครูในค่าย วิทยากร เพื่อนๆ ด้วยกันยิ่งห่วงใยกัน ที่เห็นได้ชัดเลยคือ ค่ายที่ 2 ซึ่งเหนื่อยมาก คือเป็นกิจกรรมที่ให้เราสามัคคีกันแล้วก็อดทน มันเป็นกิจกรรมที่ถ้าไม่ตั้งใจจริงๆ ก็ทำไม่ได้ มันก็ต้องสามัคคีกันด้วย แต่ละกลุ่มก็ต้องแข่งกันเอาคะแนน ในระหว่างกลุ่มก็แข่งกันทำ ก็ได้ซังกี้จนลืมเรื่องการแข่งกันไปเลย เวลาเดินเปลี่ยนกลุ่มกันก็จะมี การพูดคุยให้กำลังใจกัน

เรียกว่าครั้งที่ 2 นี้กิจกรรมหนักมาก

มากค่ะ มีทั้งปีนเขา เข้าถ้ำอะไรอย่างนี้ เหนื่อยค่ะ

ทำไมเพื่อนๆ เค้าถึงเลือกหนูให้เป็นประธานกลุ่ม

คงเป็นเพราะว่าหนูแสดงบทบาทเต็มที่มีทั้งคะ มีบทบาทตั้งแต่ค่ายแรก

แล้วเพื่อนที่รวมกลุ่มกันนี้ได้ติดต่อกันมั๊ยครับ

คะก็มีติดต่อกันตลอด อย่างเป็นทางการก็มาเมื่อเร็วๆ นี้ วันเสาร์ก็นัดเจอกัน

คิดว่าเราได้อะไรจากกิจกรรมที่เราเข้าร่วมทั้ง 3 ค่าย

ค่ายแรกจะเป็นเรื่องของความเข้าใจในแต่ละศาสนาเพราะยังไม่เจาะลึกถึงการอยู่ร่วมกัน การเป็นผู้นำคือแค่เราเข้าใจวิถีชีวิตของศาสนาว่าเค้าทำอะไรบ้าง ข้อห้ามเค้ามีอะไร ข้อจำกัดเค้ามีอะไร พอค่ายที่ 2 ก็จะเป็น พอเราเข้าใจเค้าแล้วเราก็จะอยู่ร่วมกันได้ง่ายขึ้น เวลาทำงานก็จะ เป็นความรักกัน การให้อภัย ห่วงใยกัน และก็เป็นผู้นำ

กิจกรรมที่เราจะมาทั้งหมดนี้ มันจะช่วยให้พัฒนาตัวเองได้อย่างไร

ก็ไปค่ายนี้ไปทำค่ายมา เป็นเหมือนประสบการณ์การบริหารงานอย่างหนึ่งเลยคะ เพราะว่าหนูได้เป็นผู้บริหารแล้วก็แจกจ่ายงานไป ตอนแรกความละเอียดอ่อนในตัวเองยังมีน้อย คิดว่าตัวเองมีความสามารถพอ น่าจะทำได้ แต่พอเอาเข้าจริงๆ ก็คือยังอ่อนอยู่เลย จากค่ายนี้ ทำให้หนูคิดอะไรละเอียดมากขึ้น จากที่คิดแค่ผิวเผินก็คือได้คิดลึกซึ้งคะ

ที่ผ่านมามีการต่อยอดอะไรที่ทำไปแล้วบ้าง

ก็มาตั้งชมรมศาสนิกสัมพันธ์ เรื่องศาสนิกสัมพันธ์นี้มันชัวร์อยู่แล้ว

“

ตอนแรกความละเอียดอ่อนในตัวเธอยังมีน้อย
คิดว่าตัวเธอมีความสามารถพอหน้าจะทำได้
แต่พอเอาเข้าจริงๆ ก็คือยังอ่อนอยู่เลย
จากค่ายนี้ ทำให้ฉันนึกต่ออะไรละเอียดมากขึ้น

”

อยากเป็นนักการเมืองมั๊ย

(ส่ายหน้าแทนคำตอบ)
บางทีเวลาดูข่าวก็รู้สึกนะ
ว่าทำไมถึงไม่มีคนอย่างนี้
บ้าง ทำไมถึงไม่เป็น
อย่างใจเรา

มีต้นแบบ แบบไหนที่เรา อยากจะเป็น

พี่เอียงค่ะ เป็นพี่ที่โรงเรียน ปีที่
แล้วเป็นประธานนักเรียน เค้าจะ
ทำงานหนักมาก เรียนสายวิทย์ด้วย
และก็เข้าบริหารธุรกิจธรรมศาสตร์ได้

อยากจะทำอะไรถึงเพื่อนๆ ้วย เดียวกัน

ถ้ามีงานอะไร หรือโอกาสอะไรเข้า
มาในชีวิต อย่าปล่อยไป อย่งไปค่าย
ยุวทูตนี้ เป็นประสบการณ์ข้างนอกที่
หาไม่ได้ง่ายๆ จริงๆ

ใช่ครับ หาไม่ได้ง่าย ๆ จริงๆ
สำหรับเด็กผู้หญิงที่มีความสามารถ
รอบตัว ทั้งการเรียน ทั้งกิจกรรม ไหน
จะแบกภาระการเป็นประธานยุวทูต
แถมตอนนี้เธออยู่ ม.6 ต้องเตรียมตัว
เข้ามหาวิทยาลัยด้วย แต่ก็ยังมุ่งมั่น
กับภารกิจใหม่ที่ท้าทายยิ่งขึ้นด้วยการ
สมัครเป็นประธานนักเรียน น่าติดตาม
เส้นทางเดินของเธอนะครับ กับเด็ก
สาววัยใสนามว่า **“น้องน้ำฝน”** คนนี้

ว่าจะต้องมาแบ่งปันกัน ก็อย่างใน
ชมรมก็จะมีเรื่องเทคนิคการพูดค่ะ ก็
คือสอนการพูดต่อหน้าที่ชุมชน การ
วางตัว บุคลิกภาพ แล้วถ้ามีเวลาพอ
ก็จะทำเรื่องการจัดกิจกรรมสันติภาพ
และก็ช่วงปลายปี ก็จะมีสัปดาห์
สันติภาพที่โรงเรียนก็จะสอดแทรก
เรื่องศาสนสัมพันธ์เข้าไปด้วย

คิดจะพัฒนาอะไรเพิ่มขึ้นมั๊ย เช่นให้ มีความแปลกใหม่ หรือตื่นเต้น

ก็จะมีกิจกรรมชุมนุมของทาง
โรงเรียน เป็นกิจกรรมส่งเสริม
จริยธรรม มี ดี.เจ.ตอนเช้า แต่ยังไม่เริ่ม
ก็คือหลังจากมีการเลือกประธาน
นักเรียนไปแล้วก็จะมีเพลงเปิดเพลง ก็
จะสอดแทรกเพลงเข้าไปอย่าง เพลง
รักกันไว้เถิด อะไรอย่างนี้ค่ะ

ได้ข่าวว่าจะสมัครเป็นประธาน นักเรียนด้วย

ก็คิดจะสมัครเหมือนกัน เพราะเชื่อ
ว่าตัวเองคงจะทำอะไรได้บ้าง แต่ก็
ต้องให้เพื่อนๆ น้องๆ สนับสนุนด้วยค่ะ

เคยได้รับรางวัลอะไรบ้างครับ

เคยได้รางวัลเยาวชนดีเด่นที่
โรงเรียนเก่าคือพระมหาไถ่ค่ะ ตอนอยู่
ม.3 อายุประมาณ 14 แล้วก็รางวัล
คนดีศรีคอนแวนต์ ซึ่งเพื่อนๆ ก็
โหวตกันก่อน แล้วถึงจะประกาศอีกที
เป็นประจำทุกปี

ปัญหาขายแดนภาคใต้ที่เราไปสัมผัส มาบางส่วน คิดว่าตัวเองจะมีบทบาท ในการช่วยคลี่คลายปัญหาได้บ้างไหม

หนูคิดว่าปัญหาที่เกิดขึ้น ต้นเหตุมัน
ไม่ได้เกี่ยวกับศาสนาเลย ตอนนี้เราก็
เป็นยุวทูตเล็กๆ อย่างน้อยก็อยู่ใน
โรงเรียนก่อน มีกิจกรรมหน้าเสาธง มี
การพูดแนะนำให้เด็กในโรงเรียน
เข้าใจในแก่นของศาสนาว่าจริงๆ แล้ว
จุดมุ่งหมายของแต่ละศาสนาคืออะไร
อย่างเช่นสมมติเราไปเจอคนที่เค้าไม่
เข้าใจแล้วพูดอะไรผิด หรือหนูไป
ได้ยินอะไรมา คนอื่นอาจจะไม่กล้า
อาจจะคิดว่าถ้าเราไปเถียงกันในเรื่อง
ศาสนาเนี่ยมันจะเกิดปัญหา มันจะ
ทะเลาะกัน แต่ว่าหนูไม่ได้ไปเถียง
แต่ไปอธิบายให้เค้าฟัง

เห็นบอกว่าอยากเป็นแอร์โฮสเตส

ก็คงจะเป็นสัก 5 ปี ต่อจากนั้นก็
คงจะทำธุรกิจส่วนตัว เป็นพวกธุรกิจ
ระหว่างประเทศ

คุณลักษณะและกระบวนการ ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของ ประเทศเวียดนาม

นี่คือหนังสือชื่อยาวเหยียดที่เราจะแนะนำกันในเดือนนี้

นี่คือ 1 ใน 10 ผลงานวิจัยที่ศูนย์คุณธรรมให้ทุนวิจัยกับผู้ทรงคุณวุฒิ ไปสืบค้นเอารากเหง้าของประเทศไทยต่างๆ ที่เราเห็นว่ามีความคุณธรรมจริยธรรม เป็นรากฐานสำคัญในการดำรงอยู่ของสังคมนั้นๆ

เห็นแค่ชื่อผู้เขียนหนังสือเล่มนี้ หลายคนก็คงอยากอ่านขึ้นมาทันที เพราะชื่อ **“นิทาน นวัตกรรม”** นั้น การันตีได้ถึงความลุ่มลึกในโลกทัศน์

ความหนักแน่นในข้อมูลเชิงลึกและสำนวนภาษาที่มีอัตลักษณ์เด่นชัด

หนังสือชุดนี้ ศูนย์คุณธรรมมุ่งหวังจะช่วยเปิดโลกทัศน์ให้กับผู้สนใจ ได้เห็นมุมมองที่แตกต่างจากที่เราท่านเคยรับรู้จากสื่อทั่วไปเกี่ยวกับประเทศเหล่านี้ และแน่นอนต้องไม่ใช่รายงานวิจัยที่ชวนง่วง

หนังสือเล่มนี้จะให้คำตอบว่า ทำไมเวียดนามถึงเติบโตอย่างรวดเร็ว จากสงครามเวียดนามที่แสนโหดร้ายเมื่อ 30 ปีก่อน มาสู่ประเทศกำลังพัฒนาที่น่าจับตามองที่สุดในภูมิภาคอาเซียนขณะนี้

แล้วท่านจะหายสงสัยว่า ทำไมเวียดนามจึงเป็นเพียงประเทศเดียวในโลกที่ท่าสงครามชนะมหาอำนาจทั้งฝรั่งเศสและสหรัฐอเมริกา

หนังสือเล่มนี้พิมพ์ด้วยกระดาษถนอมสายตา พร้อมภาพสีสดสวย สนใจรับหนังสือไปอ่านฟรีๆ ส่งชื่อที่อยู่ ที่ชัดเจนพร้อมแสตมป์ค่าส่ง 10 บาท มาที่ศูนย์คุณธรรม หรือ สอบถามที่ โทร. 0 2282 7318-21 ต่อฝ่ายสื่อฯ รับผิดชอบนะคะ หยอดแล้วจะเสียใจ

พบกันใหม่ฉบับหน้ากับสื่อดี ๆ

“ทำดี ไม่ต้องเดี๋ยว”

